

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
PODNIKOVĽHOSPODÁRSKA FAKULTA
SO SÍDLOM V KOŠICIACH**

Evidenčné číslo: 107003/B/2025/36146475536616196

**POROVNANIE FINANČNÉHO ZDRAVIA
VYBRANÝCH OBCÍ V OKRESE**

Bakalárska práca

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
PODNIKOVHOHOSPODÁRSKA FAKULTA
SO SÍDLOM V KOŠICIACH**

**POROVNANIE FINANČNÉHO ZDRAVIA
VYBRANÝCH OBCÍ V OKRESE**

Bakalárska práca

Študijný program: ekonomika a manažment podniku
Študijný odbor: ekonómia a manažment
Školiace pracovisko: Katedra finančného riadenia podniku
Vedúci záverečnej práce: Ing. Zuzana Kudlová, PhD.

Košice 2025

Diana Kapraľová

Podakovanie

V rámci tejto časti by som sa chcela poďakovať mojej školiteľke Ing. Zuzane Kudlovej, PhD. za jej odborné rady a skúsenosti, ktoré mi výrazne pomohli pri spracovaní bakalárskej práce. V ďalšom rade by som sa chcela poďakovať mojej rodine za podporu a povzbudenie pri spracovaní tejto práce.

ABSTRAKT

KAPRALOVÁ, Diana: Porovnanie finančného zdravia vybraných obcí v okrese – Ekonomická univerzita v Bratislave. Podnikovohospodárska fakulta so sídlom v Košiciach; Katedra finančného riadenia podniku. – Vedúci záverečnej práce: Ing. Zuzana Kudlová, PhD.. – Košice: PHF EU, 2025, počet strán 63.

Cieľ bakalárskej práce pozostáva z komparácie finančného zdravia vybraných obcí v okrese prostredníctvom ukazovateľov celkový dlh, dlhová služba, bilancia bežného účtu, záväzky po splatnosti k príjmom, záväzky aspoň 60 dní po splatnosti a možnosti zlepšenia hospodárenia týchto obcí. Záverečná práca obsahuje 20 obrázkov, 18 tabuliek a 5 základných kapitol, v ktorých sme definovali a vypracovali kľúčové oblasti súvisiace s cieľom záverečnej práce. Informácie sme čerpali z rôznych webových lokalít, ktoré sme doplnili o knižné publikácie a rôzne vedecké časopisy.

V prvej kapitole záverečnej práce sme podrobne definovali pojem obec a finančné zdravie obce, ktoré úzko súvisia s cieľom práce. Tieto informácie nám poskytujú základný obraz o samospráve, majetku, podnikateľskej činnosti, rozpočte, príjmov a výdavkov obce.

Tretia kapitola záverečnej práce je spracovaná podľa metodiky INEKO, ktorá sa špecializuje na finančné zdravie miestnych samospráv už od roku 2006. Klasifikovali sme tu základné ukazovatele, ktoré boli vybraté na základe hlavného cieľa práce. V tejto kapitole sme charakterizovali 4 miestne samosprávy, a to: Stakčín, Belá nad Cirochou, Ubľa a Kolonica.

Vo štvrtej kapitole sme analyzovali finančné zdravie miestnych samospráv na základe finančno-ekonomických ukazovateľov, ktoré korešpondujú s hlavným cieľom práce. Túto časť sme doplnili o analýzu, ktorú udáva inštitút INEKO. Výsledkom riešenia bakalárskej práce je analýza finančného zdravia vybraných miestnych samospráv a zavedenia opatrení, ktoré by mohli zlepšiť hospodárenie v týchto obciach.

Kľúčové slová:

obec, finančná analýza obcí, ukazovatele, hospodárenie

ABSTRACT

KAPRALOVÁ, Diana: Comparison of the financial health of selected municipalities in the district – University of Economics in Bratislava. Faculty of Business Economics with seat in Košice; The Department of Corporate Financial Management – The consultant of the final work: Ing. Zuzana Kudlová, PhD. – Košice: PHF EU, 2025, number of pages 63.

The objective of the bachelor's thesis is to compare the financial health of selected municipalities in the district through the indicators of total debt, debt service, current account balance, past due liabilities to revenues, liabilities at least 60 days past due, and opportunities to improve the management of these municipalities. The thesis contains 20 figures, 18 tables and 5 main chapters in which we have defined and elaborated the key areas related to the objective of the thesis. We have drawn information from various websites, supplemented by book publications and various professional journals.

In the first chapter of the thesis we defined in detail the concept of municipality and financial health of a municipality, which are closely related to the aim of the thesis. This information provides us with a basic picture of the municipality's government, assets, business activities, budget, revenues and expenditures.

The third chapter of the thesis is prepared according to the methodology of INEKO, which has been specialising in the financial health of local governments since 2006. Here we have classified the basic indicators that were selected based on the main objective of the thesis. In this chapter we characterized 4 local governments, namely Stakčín, Bela nad Cirochou, Ubl'a and Kolonica.

In the fourth chapter we analysed the financial health of local governments based on financial-economic indicators that correspond to the main objective of the thesis. We have supplemented this part with the analysis given by the INEKO institute. As a result of the solution of the bachelor's thesis, the financial health of selected local governments was analyzed and measures were introduced that could improve the management in these municipalities.

Key words:

municipality, financial analysis of municipalities, indicators, management

OBSAH

Úvod	10
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....	12
1.1 Vymedzenie pojmu „obec“	12
1.1.1 Pozícia obce vo verejnej správe	12
1.1.2 Právna legislatíva obce.....	14
1.1.3 Samospráva obce	14
1.1.4 Podnikateľská činnosť obce	17
1.1.5 Majetok obce.....	18
1.1.6 Rozpočet, príjmy a výdavky obce.....	19
1.2 Finančné zdravie obce.....	22
2 Cieľ práce	24
3 Metodika práce a metódy skúmania	25
3.1 Klasifikácia obcí v okrese Snina.....	25
3.1.1 Obec Stakčín	26
3.1.2 Obec Belá nad Cirochou	27
3.1.3 Obec Ubl'a.....	28
3.1.4 Obec Kolonica	29
3.2 Metodika a metódy práce	31
3.2.1 Celkový dlh (%).....	31
3.2.2 Dlhová služba (%).....	32
3.2.3 Bilancia bežného účtu (%)	32
3.2.4 Závazky po lehote splatnosti k príjmom (%)	33
3.2.5 Závazky aspoň 60 dní po splatnosti (%)	33
3.3 Postup práce.....	33
4 Výsledky práce	35
4.1 Analyzovanie finančného zdravia obce Stakčín.....	35
4.2 Analyzovanie finančného zdravia obce Belá nad Cirochou	39
4.3 Analyzovanie finančného zdravia obce Ubl'a	43
4.4 Analyzovanie finančného zdravia obce Kolonica	48
5 Diskusia.....	52
5.1 Zhrnutie výsledkov.....	52
5.2 Opatrenia na zlepšenie finančného zdravia obce	53
5.2.1 Implementácia opatrenia	54
Záver	58

Bibliografické zdroje	59
------------------------------------	-----------

Zoznam ilustrácií a zoznam tabuliek

Obrázok 1 - Štruktúra verejnej správy Slovenskej republiky	13
Obrázok 2 - Originálne a prenesené kompetencie obce Vlkovce	15
Obrázok 3 - Schválený konsolidovaný rozpočet obcí a miest	20
Obrázok 4 - Rozdelenie príjmov obce	21
Obrázok 5 - Porovnanie príjmov a výdavkov obce v mil. €	22
Obrázok 6 - Stupnica finančného zdravia obce	23
Obrázok 7 - Počet obyvateľov obce Stakčín	27
Obrázok 8 - Počet obyvateľov obce Belá nad Cirochou	28
Obrázok 9 - Počet obyvateľov obce Ubl'a	29
Obrázok 10 - Počet obyvateľov v obci Kolonica	30
Obrázok 11 - Analyzovanie finančného zdravia obce Stakčín podľa INEKO	35
Obrázok 12 - Celkové skóre finančného zdravia obce Stakčín	38
Obrázok 13 - Analyzovanie finančného zdravia obce Belá nad Cirochou podľa INEKO ..	39
Obrázok 14 - Celkové skóre finančného zdravia obce Belá nad Cirochou	42
Obrázok 15 - Analýza finančného zdravia obce Ubl'a podľa INEKO	44
Obrázok 16 - Celkové skóre finančného zdravia obce Ubl'a	47
Obrázok 17 - Analyzovanie finančného zdravia obce Kolonica podľa INEKO	48
Obrázok 18 - Celkové skóre finančného zdravia obce Kolonica	51
Obrázok 19 - Miestne dane a poplatky obce Ubl'a	54
Obrázok 20 - Zvýšenie miestnych dani a poplatkov obce Ubl'a	56
Tabuľka 1 - Počet poslancov obecného zastupiteľstva	16
Tabuľka 2 - Schválený konsolidovaný rozpočet obcí a miest	20
Tabuľka 3 - Základné informácie okresu Snina	25
Tabuľka 4 - Bežné príjmy a výdavky za rok 2023 (Stakčín)	36

Tabuľka 5 - Bežné príjmy a výdavky za rok 2022 (Stakčín).....	36
Tabuľka 6 - Súvaha k 31. 12. 2023 obce Stakčín	36
Tabuľka 7 - Bežné príjmy a výdavky za rok 2023 (Belá nad Cirochou).....	40
Tabuľka 8 - Bežné príjmy a výdavky za rok 2022 (Belá nad Cirochou).....	40
Tabuľka 9 - Súvaha k 31. 12. 2023 obce Belá nad Cirochou	40
Tabuľka 10 - Bežné príjmy a výdavky za rok 2023 (Ubl'a)	44
Tabuľka 11 - Bežné príjmy a výdavky za rok 2022 (Ubl'a)	44
Tabuľka 12 - Súvaha k 31. 12. 2023 obce Ubl'a.....	45
Tabuľka 13 - Bežné príjmy a výdavky za rok 2023 (Kolonica).....	48
Tabuľka 14 - Bežné príjmy a výdavky za rok 2022 (Kolonica).....	49
Tabuľka 15 - Súvaha k 31. 12. 2023 obce Kolonica.....	49
Tabuľka 16 – Miestne dane obce Ubl'a.....	55
Tabuľka 17 - Poplatky za komunálny odpad a drobný stavebný odpad obce Ubl'a.....	55
Tabuľka 18 - Zvýšenie miestnych daní a poplatkov.....	56

Zoznam skratiek a značiek

a pod. – a podobne

INEKO – Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy

SR – Slovenská republika

ŠFRB – Štátny fond rozvoja bývania

resp. – respektíve

t. j. – to je

Úvod

Termín „finančné zdravie“ sa bežne používa pri finančných analýzach podnikov, inštitúcií alebo iných podnikateľských subjektov. V prípade miestnych samospráv tento koncept zostáva často neprebádaný, keďže finančná situácia miestnych samospráv nebýva predmetom dostatočne dôkladných analýz. Preto je dôležité vykonávať finančnú analýzu miestnych samospráv, aby sa predchádzalo možným rizikám alebo budúcim finančným problémom. Zámerom finančnej analýzy je navrhovanie opatrení na riešenie potenciálnych problémov a zlepšenie finančnej situácii miestnych samospráv.

Cieľom našej analýzy je porovnať vybrané obce z jedného okresu pomocou piatich finančno-ekonomických ukazovateľov, a to: celkový dlh, dlhová služba, bilancia bežného účtu, záväzky po lehote splatnosti k príjmom a záväzky aspoň 60 dní po lehote splatnosti. Vybrané obce budeme analyzovať objektívne, aby sme zabezpečili rovnaké hodnotenie bez zaujatosti voči konkrétnemu subjektu verejnej správy.

Záverečná práca sa skladá z piatich základných kapitol, v ktorých sme naplnili hlavný cieľ práce. Úvodná kapitola sa zameriava na teoretické poznatky o obciach a hodnotení finančného zdravia. V tejto kapitole zohráva kľúčovú úlohu obec, ktorú sme dôkladne definovali. Následne sme sa venovali problematike finančného zdravia obce, pri ktorej sme identifikovali slovenský inštitút INEKO zaoberajúci sa touto problematikou od roku 2006.

V druhej kapitole sme definovali hlavný cieľ bakalárskej práce. Na dosiahnutie hlavného cieľa práce bolo nevyhnutné identifikovať čiastkové ciele, ktoré zabezpečili komplexné preskúmanie danej problematiky.

V tretej kapitole sme si vybrali konkrétny okres, v ktorom sme analyzovali štyri miestne samosprávy. Tieto miestne samosprávy vieme odlíšiť viacerými kritériami, ako sú: veľkosť obce, demografické zmeny, financie, hospodárenie a samospráva obce. V tejto kapitole sme analyzovali finančno-ekonomické ukazovatele, na základe ktorých vieme posúdiť finančné zdravie miestnych samospráv.

V štvrtej kapitole „Výsledky práce“ sme detailne analyzovali miestne samosprávy pomocou piatich finančno-ekonomických ukazovateľov. Túto kapitolu sme začali s analýzou podľa inštitútu INEKO, ktorú sme doplnili o komentár, v ktorom sme popísali finančnú situáciu konkrétnej miestnej samosprávy. Po analýze výsledkov inštitútu INEKO sme začali so skúmaním výročných správ a individuálnych účtovných závierok, ktoré

obsahujú súvahu a výkaz ziskov a strát. Na základe získaných údajov bolo možné analyzovať celkové skóre finančného zdravia.

Piata kapitola bakalárskej práce bola zameraná na sumarizáciu údajov štvrtej kapitoly, ktorú sme doplnili o možné opatrenia, ktorých účinnosť by mohlo viesť k priaznivejším výsledkom finančného zdravia. V tejto kapitole sme zaviedli konkrétny príklad v miestnej samospráve Ubľa, ktorý by mohol viesť k priaznivejším výsledkom finančného zdravia.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

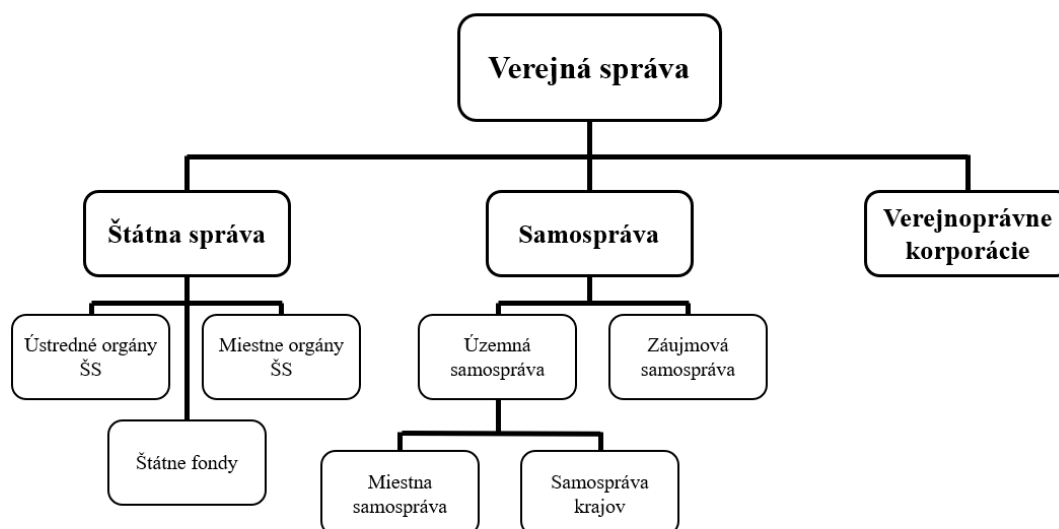
Prvá kapitola bakalárskej práce je venovaná súčasným poznatkom o obciach a hodnotení ich finančného zdravia. V tejto kapitole sa primárne zaoberáme o obciach Slovenskej republiky. Podkapitola „Vymedzenie pojmu OBEC“ zahŕňa šesť oddielov (Pozícia obce vo verejnej správe; Právna legislatíva obce; Samospráva obce; Podnikateľská činnosť obce; Majetok obce; Rozpočet, príjmy a výdavky), v ktorých sme definovali jednotlivé charakteristiky obce. Následne sme sa venovali podkapitole s názvom „Finančné zdravie obce“, v ktorej sme vo všeobecnosti definovali pojem finančné zdravie a identifikovali tento pojem v kontexte miestnej samosprávy. V tejto podkapitole sme uviedli spoločnosť INEKO, ktorá zohráva kľúčovú úlohu pri analýze finančného zdravia obce.

1.1 Vymedzenie pojmu „obec“

V Slovenskej republike posudzujeme obce z rôznych aspektov, na základe ktorých je možné hodnotiť v jednotlivých obciach: efektívnosť nakladania s majetkom, úroveň kvality poskytovaných verejných služieb alebo rozvoj infraštruktúry. Z právneho hľadiska sú obce posudzované jednotným spôsobom, to znamená, že každá obec je povinná dodržiavať podmienky, ktoré sú určené platnou legislatívou.

1.1.1 Pozícia obce vo verejnej správe

Verejná správa predstavuje základný pilier každodenného fungovania spoločnosti, pretože uľahčuje efektívne riadenie verejných záležitostí. Pozostáva z orgánov, ktoré slúžia na výkon moci, t. j. realizácia činností, ktoré sú spojené s presadzovaním stanov, nariadení a dekrétov zriadených legislatívnymi orgánmi v praxi. (Voľanská, 2024) Podľa Štatistického úradu Slovenskej republiky z novembra 2024 zaznamenávame 8 270 inštitúcií, ktoré tvoria základ verejnej správy. Medzi tieto inštitúcie zaraďujeme: vzdelávacie inštitúcie (materské, základné, stredné školy vrátane verejných vysokých škôl), súdy, ministerstvá, obce, združenia obcí alebo iné organizácie. (Voľanská, 2024) *Obrázok 1 – Štruktúra verejnej správy SR* obsahuje 3 základné podsystémy, ktoré tvoria verejnú správu.

Obrázok 1 - Štruktúra verejnej správy Slovenskej republiky

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Voľanská, 2024), (Žárska, Papcunová, 2021)

Uvedené podsystémy je možné diferencovať podľa určitých znakov, ktoré sa odrážajú v spôsobe zostavovania organizačných štruktúr, pôsobnosti orgánov a spôsoboch vykonávania verejnej moci. (Voľanská, 2024)

Pre potreby bakalárskej práce sa budeme predovšetkým venovať územnej samospráve, ktorá predstavuje súbor inštitúcií, ktorých činnosť, pôsobenie, zloženie orgánov a vzťah k verejným financiám je ovplyvnený stupňom fiškálnej decentralizácie. (Žárska, Papcunová, 2021) *Fiškálna decentralizácia predstavuje presun vybraných činností, financií a právomoci zo štátnej správy na územnú samosprávu. To vedie k zvýšeniu účasti územnej samosprávy na verejných záležitostiach a zodpovednosti pri ich vykonávaní.* (Čavojec, Sloboda, 2005) *Fiškálna decentralizácia sa prejavuje zvyšovaním približovaniu politickej sféry k verejným sektorom.* (Boex, Williamson, Yilmaz, 2023) Územnú samosprávu môžeme členiť do dvoch alebo viacerých skupín. V slovenskej legislatíve registrujeme dve základne skupiny: miestna samospráva a samospráva krajov. V odbornej literatúre sa častokrát stretávame s termínmi ako samospráva obcí a samospráva vyšších územných celkov, ktoré sú v podstate synonymami miestnej samosprávy a samosprávy krajov. (Žárska, Papcunová, 2021)

Miestna samospráva predstavuje nižšiu, ale zároveň základnú jednotku samosprávy v rámci Slovenskej republiky. Miestna samospráva a samospráva krajov sú zriadené ako samostatné úrovne územnej samosprávy, ktoré majú vlastnú pôsobnosť, vlastnú organizačnú štruktúru a vlastné financovanie. Samospráva krajov spolupracuje s miestnou

samosprávou v súlade so zákonom 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov a zákonom 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Samospráva krajov nemá právo delegovať činnosti miestnej samosprávy bez vzájomnej dohody, resp. ak to neurčuje platná legislatíva. (Žárska, Papcunová, 2021)

1.1.2 Právna legislatíva obce

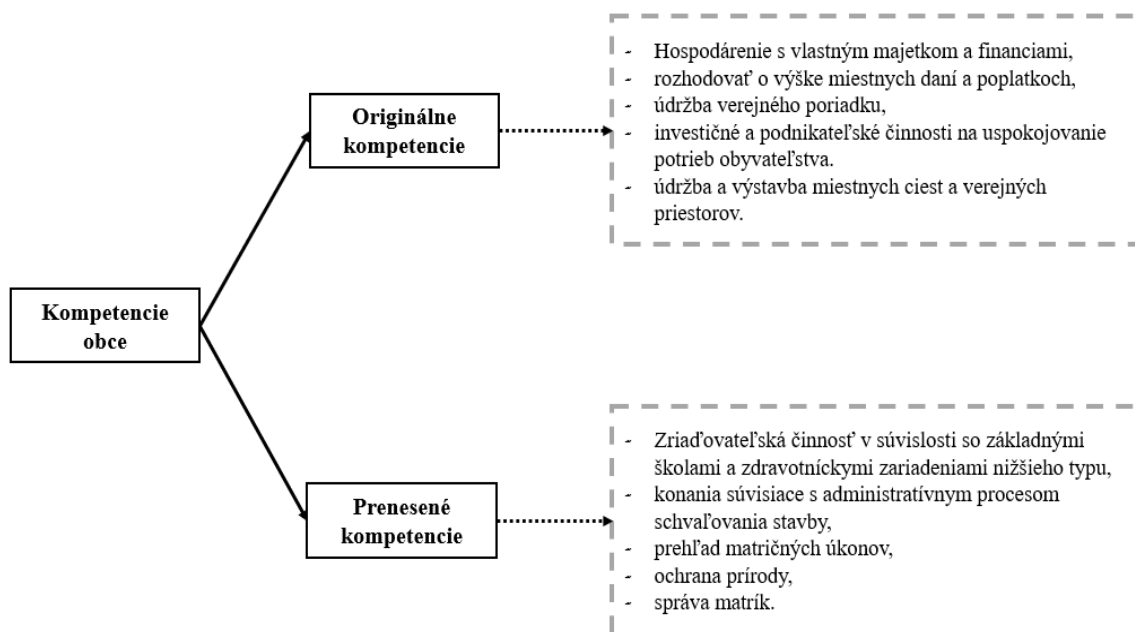
Právny rámec pre fungovanie obce a jej orgánov je stanovený v zákone č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, ktorý detailne upravuje postavenie a kompetencie obce. Podľa § 1 tohto zákona, obec predstavuje samostatný správny a územný samosprávny celok Slovenskej republiky, ktorý zoskupuje osoby s trvalým bydliskom na jej území. Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, tiež stanovuje pôsobnosť obce ako právnickej osoby, ktorá autonómne spravuje svoj majetok a príjmy v súlade s platnou legislatívou. Pri samosprávnom fungovaní obec musí zabezpečiť primárny zámer, ktorý je spojený s poskytovaním verejných statkov pre občanov na jej území a podporovať rozvoj obce.

1.1.3 Samospráva obce

Obec pri výkone svojich činností postupuje autonómne prostredníctvom svojich obyvateľov s trvalým pobytom na jej území, bez priameho zasahovania štátu, pričom jej rozhodovanie a konanie sú v súlade s platnou legislatívou Slovenskej republiky. Táto samostatnosť obce umožňuje individuálne reagovať na potreby svojich občanov, ktorí majú trvalý pobyt na jej území a zabezpečovať rozvoj územia v súlade so záujmami spoločnosti. Samosprávna pôsobnosť obce zahŕňa súhrn činností, ktoré podľa právnych predpisov nevykonáva iný subjekt. (Zákon 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov) Detailný prehľad základných činností vykonávaných obcou pri samospráve je právne stanovený v § 4 ods. 3 a ods. 5 zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Kompetencie obce delíme na originálne a na prenesené. Rozdiel medzi týmito kompetenciami spočíva v tom, že obec uplatňuje originálne právomoci ako súčasť svojich samosprávnych funkcií, pričom prenesené právomoci realizuje v závislosti od priebehu fiškálnej decentralizácie. (OBEC VLKOVCE, 2019). V obrázku 2 - *Originálne a prenesené kompetencie obce Vlkovce* sú znázornené konkrétne príklady kompetencií

obce Vlkovce, ktoré nám umožňujú pochopiť rozdiel medzi prenesenými a originálnymi kompetenciami.

Obrázok 2 - Originálne a prenesené kompetencie obce Vlkovce

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (OBEC VLKOVCE, 2019)

Ako vyplýva zo zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, samosprávu obce vykonávajú obyvatelia s trvalým pobytom na jej území prostredníctvom:

- I. Orgánov obce:
  - I. a) obecné zastupiteľstvo
  - I. b) starosta obce
- II. miestnym referendom
- III. zhromaždením obyvateľov obce.

Do základných orgánov obce zaradíme starostu miestnej samosprávy a obecné zastupiteľstvo. Zriadenie obecného zastupiteľstva je základnou požiadavkou fungovania obce, pričom jeho funkcia je zásadná pri správnych a strategických otázkach týkajúcich sa života obce. V rámci tohto orgánu sa rozhoduje predovšetkým o efektívnosti nakladania s majetkom a príjmami obce, o odsúhlasení a kontrole rozpočtu, o stanovení výšky miestnej dane a miestnych poplatkov, o ustanovení miestneho referenda a schvaľovaní dokumentov obce. (Gecíková, 2014) Obecné zastupiteľstvo sa skladá z poslancov, ktorých zvolili obyvatelia konkrétnej obce v komunálnych voľbách. V *Tabuľke 1 – Počet*

poslancov obecného zastupiteľstva sme na základe dostupných informácií zo zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov uviedli počet poslancov obecného zastupiteľstva, pričom ich počet je striktné predpísaný v nadväznosti od počtu obyvateľov miestnej samosprávy.

Tabuľka 1 - Počet poslancov obecného zastupiteľstva

Počet obyvateľov		Počet poslancov	
OD	DO	MINIMUM	MAXIMUM
0	40	-	3
41	500	3	5
501	1 000	5	7
1 001	3 000	7	9
3 001	5 000	9	11
5 001	10 000	11	13
10 001	20 000	13	19
20 001	50 000	15	25
50 001	100 000	19	31
+ 100 000		23	41

Zdroj: Zákon 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

Poslanec obecného zastupiteľstva má kľúčovú úlohu pri správe obce. Jeho činnosť sa líši od tých, ktoré vykonáva (Zákon 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v neskorších predpisov):

- starosta obce,
- zamestnanec obce (táto podmienka sa nevzťahuje na zamestnanca obce, ktorý je uvoľnený z pracovných povinností za účelom vykonávania poslaneckej činnosti),
- štatutárny orgán rozpočtovej alebo príspevkovej organizácie založený obcou, v ktorom bol poslanec zvolený,
- alebo ak to ustanovuje osobitný predpis.

Starosta obce vykonáva verejnú funkciu, ktorá nie je vykonávaná v rámci pracovného pomeru. (Zákon 253/1994 Z. z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest v znení neskorších predpisov) Subjekt, ktorý zabezpečuje túto funkciu má kľúčový vplyv na život obyvateľov konkrétnej obci, pretože je výkonným orgánom obce. (Zákon 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov)

predpisov) Funkcia starostu nie je zlučiteľná s funkciou poslanca, keďže poslanci obecného zastupiteľstva sa zaoberajú záležitosťami širšieho, resp. všeobecného charakteru, zatiaľ čo starosta sa zameriava na individuálne problémy obce. Starosta obce je zvolený do funkcie prostredníctvom priamych volieb, ktoré sa konajú raz za štyri roky. Vo voľbách musí byť splnená podmienka tajného hlasovania obyvateľov obce s trvalým pobytom na jej území. Osoba, aby mohla vykonávať túto pozíciu je povinná spĺňať dve základné podmienky, a to: musí mať trvalý pobyt na území konkrétnej obce a v deň konania volieb musí dovŕšiť 25 rokov veku. (Siminská, 2022)

Pri samosprávnom fungovaní obce sa môže zvolať miestne referendum alebo zhromaždenie obyvateľov obce. Uvedené formy nepovažujeme za orgány obce. Miestne referendum zvoláva obecne zastupiteľstvo, v prípade ak nastáva spojenie, rozdelenie alebo zrušenie obce, pri ukončení funkcie starostu, pri zmenách pomenovania obce alebo ak to ustanovuje platná legislatíva. Zhromaždenie obyvateľov obce sa zvoláva pri prerokovaní otázok týkajúcich sa územnej samosprávy. (Zákon 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov)

1.1.4 Podnikateľská činnosť obce

Podnikateľská činnosť obce je bežným javom, ktorý umožňuje obciam efektívnejšie využívať svoj vlastný majetok a získať potrebné finančné zdroje pre pokrytie svojich činností a potrieb obyvateľov. Ako je uvedené v oddiele *1.1.2 Právna legislatíva obce*, obec je označovaná ako právnická osoba, ktorá hospodári so svojím majetkom a financiami, čo možno zo všeobecného hľadiska považovať za podnikateľskú činnosť, pretože dochádza k zhodnocovaniu vloženého majetku na verejnoprospešné účely. (Beracka, 2020)

Obec môže svoju podnikateľskú činnosť zabezpečiť prostredníctvom (Hudec, 2011):

- založenia obchodnej spoločnosti za účelom dosiahnutia zisku,
- zúčastňovať sa na podnikateľských aktivitách iných právnických osôb, na základe vloženia majetku obce,
- založenia právnických osôb, ktoré nie sú zriadené na podnikanie, (napríklad: príspevkové organizácie, združenia obcí, neziskové organizácie zriadené obcou na poskytovanie verejných prospešných služieb a pod.),

- zúčastňovať sa na podnikateľských aktivitách iných právnických osôb, ktoré neboli založené na podnikanie, a to formou vloženia majetku obce.

1.1.5 Majetok obce

Na účel riadneho plnenia každodenných povinností a poskytovania kvalitných verejných statkov obec musí disponovať určitým majetkom. Tento majetok zahŕňa aktíva, ktoré jej plynú z vlastnej činnosti alebo prostredníctvom prevodu majetku zo štátnej správy. Podľa zákona 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov má obec povinnosť spravovať svoj majetok na účel neustáleho zlepšovania obce, vrátane obyvateľov obce a budovanie životného prostredia. Majetok obce predstavuje kľúčový faktor pre dlhodobu udržateľný ekonomický a sociálny rozvoj obce. (Prigozhin, 2019)

Podľa Brindzovej (2015) obec môže svoj majetok využiť tromi spôsobmi:

- 1) na verejné účely,
- 2) na podnikateľskú činnosť,
- 3) na výkon samosprávy.

Prednostným účelom využitia majetku obce je zabezpečenie efektívneho výkonu samosprávy obce a plnenie úloh, ktoré súvisia s rozvojom obce. Týka sa predovšetkým s fungovaním jednotlivých orgánov obce, vrátane volených zástupcov, kontrolných a poradných inštitúcií, výkonných útvarov obecného úradu či iných zložiek participujúcich na správe obce. (Konečný, 2017)

Využitie majetku obce na verejné účely znamená využitie majetku na zabezpečenie verejnoprospešných služieb obce. Tento majetok je dostupný verejnosti a môže byť využívaný obvyklým spôsobom, pokiaľ jeho používanie nebolo obcou obmedzené. (Konečný, 2017) Do tejto kategórie spadá majetok technickej infraštruktúry, prostriedky na ochranu a údržbu životného prostredia, stroje a dopravné prostriedky určené na poskytovanie verejnoprospešných služieb obce. (Brindzová, 2015)

Majetok obce, ktorý je využitý na podnikateľskú činnosť, predstavuje majetok, ktorý prináša ekonomický úžitok a jeho hodnotu je možné vyjadriť v peňažných jednotkách. Zараďujeme tu hnutelný a nehnuteľný majetok, iné aktíva, ktoré obec má k dispozícii po zabezpečení originálnych a prenesených kompetencií a zároveň majetok, ktorý je zámerne vyčlenený na podnikateľské účely s cieľom zvýšiť finančnú situáciu obce, a tak podporiť hospodársky rozvoj obce a zabezpečenie efektívneho poskytovania verejných služieb. (Brindzová, 2015)

Obec ako právnická osoba má možnosť využiť svoj majetok nielen na plnenie úloh, ktoré sme vymedzili vyššie, ale aj na ďalšie účely súvisiace s jej podnikateľskou činnosťou. Podľa Konečného (2017) obec vkladá svoj majetok do rozpočtových a príspevkových organizácii zriadené obcou. Príspevková a rozpočtová organizácia je povinná spravovať tento majetok v súlade s hlavnou činnosťou obce, a to na podporu rozvoja obce a zároveň, aby slúžil v prospech obyvateľstva a prispieval k zveľaďovaniu životného prostredia. Majetok zverený obcou do príspevkovej alebo rozpočtovej organizácie sa prenesie na základe písomného protokolu o zverení majetku do správy, pričom takýto zápis zveruje uznesením obecného zastupiteľstva, prípadne písomným nariadením starostu. Je nevyhnutné zdôrazniť, že príspevková alebo rozpočtová organizácia nesmie na zverený majetok založiť záložné právo a iné vecné bremeno, ktoré by obmedzovalo obec pri nakladaní s týmto majetkom. (Konečný, 2017)

Medzi posledné možnosti nakladania s majetkom obce patrí vklad majetku do obchodnej spoločnosti alebo založenie inej právnickej osoby. Rozdiel medzi týmito dvoma úkonmi spočíva v tom, že obec v prípade vkladu majetku do obchodnej spoločnosti, obec vstupuje ako jediný zakladateľ alebo jedným z viacerých zakladateľov už do existujúcej spoločnosti. Pri založení právnickej osoby vzniká nový subjekt. Typickým príkladom je založenie neziskovej organizácií. Pri vklade majetku do obchodnej spoločnosti obec stráca vlastnícke právo k tomuto majetku, pričom vlastníctvo prechádza na obchodnú spoločnosť, do ktorej bol majetok vložený. Obec má právomoc využívať vo svoj prospech zisk, ktorý plyní z vloženého majetku. Tento zisk môže mať podobu peňažného alebo nepeňažného vkladu. (Konečný, 2017)

1.1.6 Rozpočet, príjmy a výdavky obce

Rozpočet vo všeobecnosti predstavuje plán orientovaný na budúcnosť, ktorý nám umožňuje konkretizovať ciele podniku v rámci určitého obdobia. (Elmerraji, 2024) Diferencia rozpočtu obchodných spoločností s rozpočtom obce spočíva v tom, že obec využíva svoj rozpočet najmä na úhradu záväzkov, ktoré mu vyplývajú z verejnej sféry, t. j. na zabezpečenie rozvoja územia a potrieb svojich obyvateľov. (People's Assembly, 2023)

Pri plánovaní príjmov a výdavkov v rámci určitého obdobia je obec povinná vypracovať rozpočet, ktorý je súčasťou rozpočtu verejnej správy. Tento rozpočet sa vypracúva paralelne so schvaľovaním zákona o štátnom rozpočte. Vláda a parlament ovplyvňuje objem finančných prostriedkov, ktoré môžu obce využiť pri poskytovaní

svojich služieb, ako je napríklad fungovanie základných a stredných škôl alebo mestská hromadná doprava. (Ministerstvo financií Slovenskej republiky, 2017)

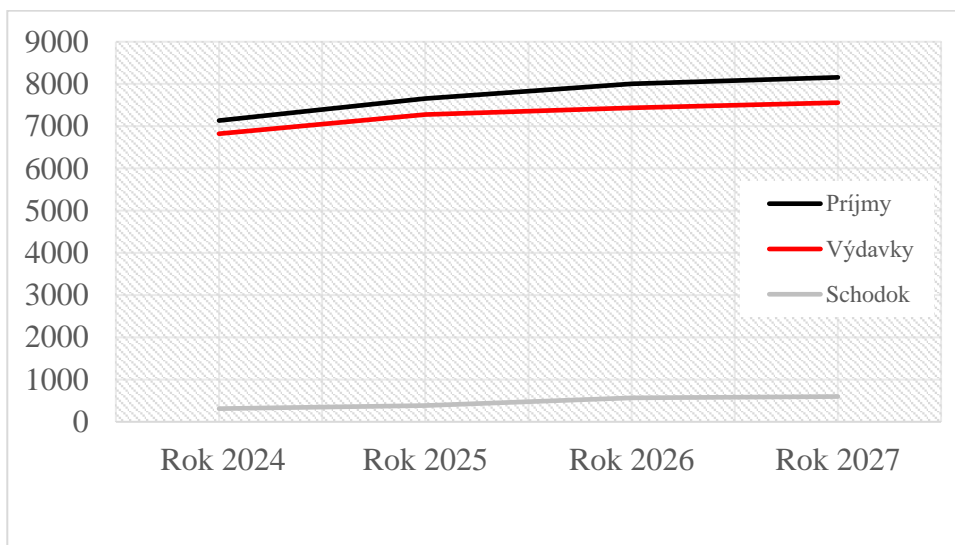
V tabuľke 2 – *Schválený konsolidovaný rozpočet obcí a miest* v miliónoch EUR je zobrazený podiel príjmov a výdavkov, ktoré obce môžu využiť pri svojom finančnom hospodárení v priebehu budúcich rokov 2024 až 2027. Tabuľka 2 je doplnená aj o schodok, ktorý predstavuje rozdiel medzi príjmami a výdavkami.

Tabuľka 2 - Schválený konsolidovaný rozpočet obcí a miest

V mil. €	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027
Príjmy	7 133, 60	7 658, 09	8 005, 41	8 156, 15
Výdavky	6 821, 85	7 275, 61	7 435, 22	7 557, 44
Schodok	311, 75	382, 48	570, 19	598, 71

Zdroj: (Rozpočtový informačný systém, 2024)

Následne sme tieto údaje zobrazili v grafe 1, ktorý znázorňuje vývoj rozpočtu v priebehu sledovaného obdobia. Je viditeľný mierny rast rozpočtu obcí a miest, ktorý je neustále ovplyvňovaný makroekonomickými a mikroekonomickými faktormi.

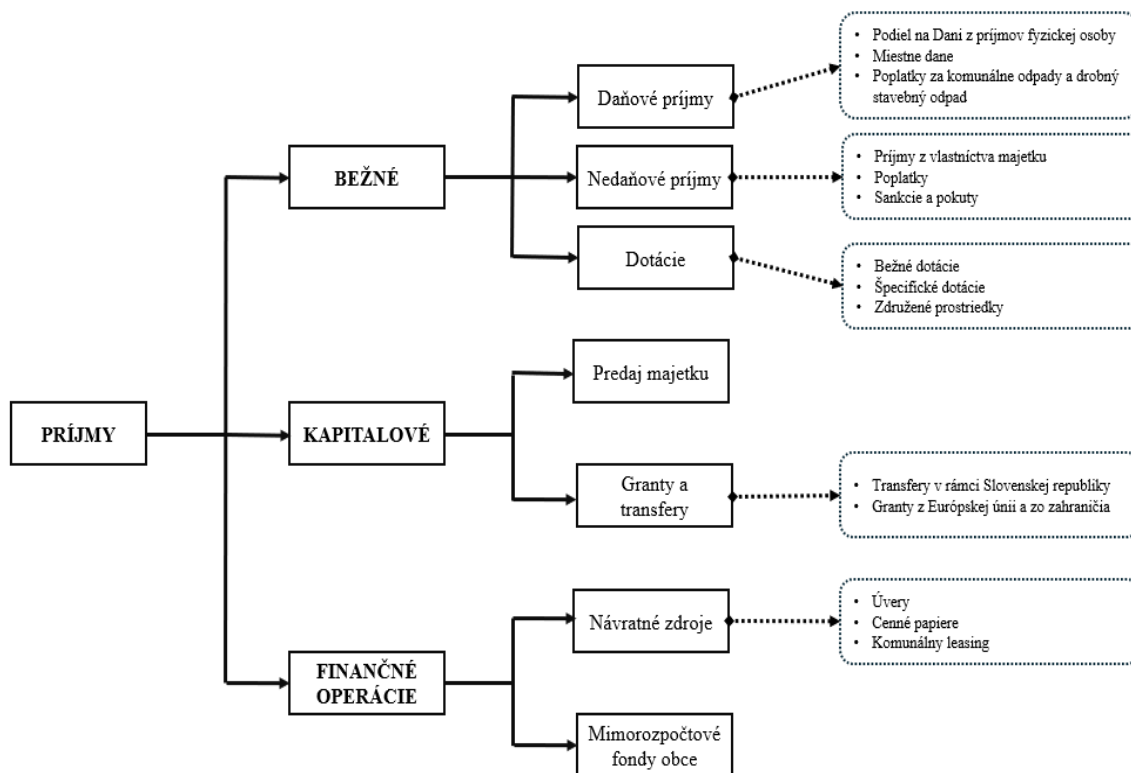

Obrázok 3 - Schválený konsolidovaný rozpočet obcí a miest

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Rozpočtový informačný systém, 2024)

Ako sme spomínali rozpočet obce je tvorený príjmami a výdavkami. Príjmy predstavujú nárast peňažných prostriedkov, ktoré môžu plynúť z rôznych zdrojov. Podľa Cibík (2020) príjmy delíme do troch základných skupín: bežné príjmy, kapitálové príjmy a príjmy z finančných operácií (Obrázok 3). Bežné príjmy tvoria najväčšiu skupinu príjmov obecného rozpočtu, pretože sa každoročne opakujú a dajú sa spoľahlivo odhadnúť

a naplánovať. Kapitálové príjmy sú jednorazové príjmy, ktoré plynú z rôznych zdrojov. Využívajú sa ako investícia do rozvoja územia konkrétnej obce. Príjmy z finančných operácií predstavujú súčasť obecného rozpočtu, v rámci ktorých sa realizujú prevody z mimorozpočtových peňažných fondov obce. (Cibík, 2020)

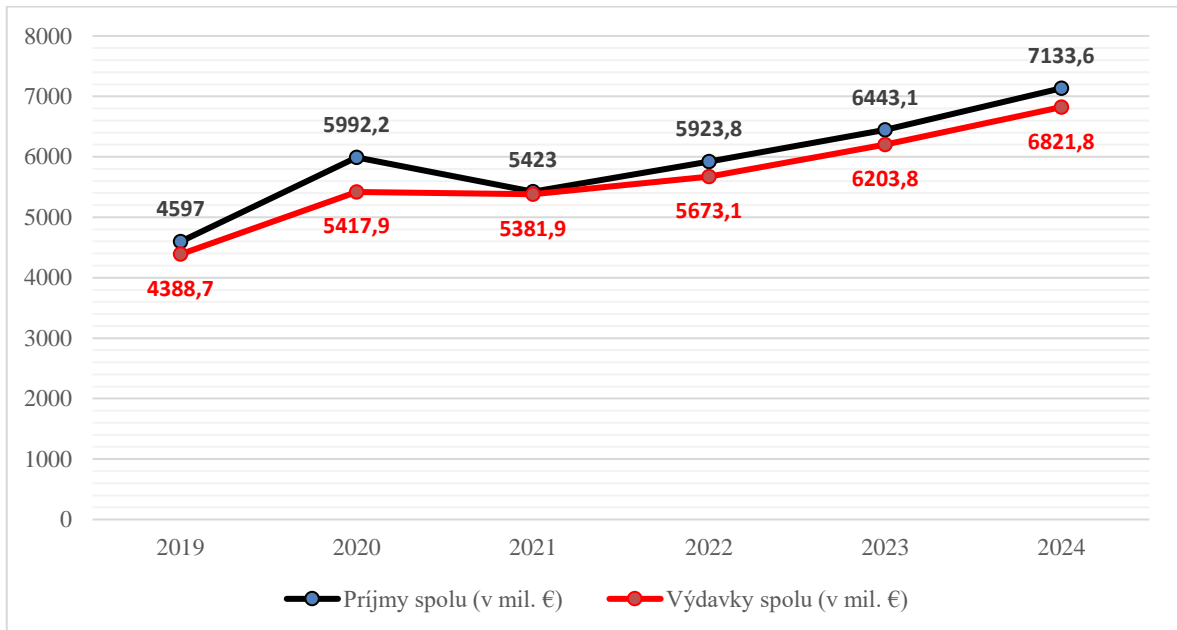

Obrázok 4 - Rozdelenie príjmov obce

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Cibík, 2020)

Iness institute of economic and social studies (2024) sa zaoberá analýzou celkových príjmov a celkových výdavkov obcí SR. Opierajúc od existujúcich zdrojov sme analyzovali príjmy a výdavky obcí za obdobie 2019 – 2024, ktoré sme zverejnili v grafe 2. Celkové príjmy obcí pozostávajú z taxatívnych a netaxatívnych príjmov, nenávratných finančných zdrojov, ktoré plynú z verejnej sféry a príjmov z finančných transakcií. Naopak, výdavky zahŕňajú mzdové náklady pracovníkov obce, výdavky na nákup tovarov a služieb, transfery, kapitálové výdavky, debetné úroky a výdavky na finančné operácie, vrátane splátok dlhov. Je možné pozorovať rastúcu tendenciu celkových príjmov a výdavkov v sledovanom období, pričom celkové výdavky dosahujú nižšie hodnoty ako celkové príjmy. Tento prebytok predstavuje pre obec pozitívne saldo, ktoré sa následne zahrnie do rozpočtu. Zlomový bod nastal v roku 2021, kedy výdavky sa priblížili

k hodnote príjmov. Tento jav bol spôsobený globálnym faktorom, ktorý spôsobil prudký pokles celkových príjmov. (Mirchandani, 2020)

Obrázok 5 - Porovnanie príjmov a výdavkov obce v mil. €

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Iness institute of economic and social studies, 2024)

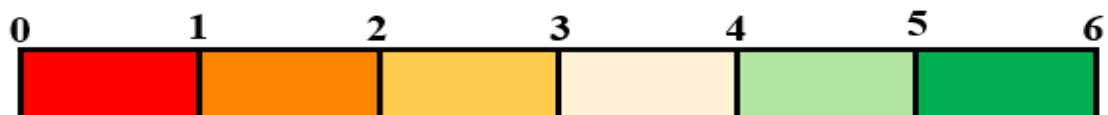
1.2 Finančné zdravie obce

Finančná analýza predstavuje dôležitý základ finančného riadenia podniku, ktorý umožňuje prepojenie očakávaných výsledkov riadiacich orgánov s reálnym stavom. Z hľadiska posúdenia finančnej situácie podniku má finančná analýza zmysel, ak poskytuje nové informácie, ktoré majú väčšiu výpovednú hodnotu ako pôvodné zdroje. Slúži na identifikovanie a hodnotenie silných a slabých stránok podniku, ktoré vedú k prijímaniu optimálnych rozhodnutí pre budúci rozvoj. Zámerom finančnej analýzy je posúdenie finančného zdravia podniku. Finančné zdravie pochádza z anglického slova „Financial Health“, ktorý objasňuje priaznivú finančnú situáciu podnikateľského subjektu. Finančne zdravý podnik je možné analyzovať z viacerých perspektív, pričom jedným z nich je schopnosť podniku v prítomnosti alebo v danom okamihu efektívne naplňať účel, na ktorý bol založený, t. j. schopnosť dosahovania zisku a schopnosť uhrádzania záväzkov. (Oreský, a iní, 2019) Na základe finančného zdravia vieme posúdiť finančnú silu a stabilitu organizácii. (Leadership Services Limited, 2023)

Konceptom finančného zdravia obcí sa na území Slovenskej republiky sa zaoberá spoločnosť INEKO – Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy. Jej úlohou je posúdenie

finančného zdravia obcí, čím umožní širokej verejnosti zobrazenie relevantných zdrojov o hospodárení konkrétnej obce, mesta, vyššieho územnosprávneho celku alebo spoločnosti, ktorú zriadila obec, mesto alebo vyšší územnosprávny celok. Svoju činnosť začala realizovať od roku 2006, pričom každoročne svoju databázu dopĺňa o nové relevantné údaje. Každá organizácia ma svoje pozitívne stránky a negatívne stránky. Pozitívnu stránkou spoločnosti INEKO, je to, že pri analýze spomenutých subjektov využíva sedemnást' rôznych finančných ukazovateľov, ktoré umožnia detailnejšie posúdenie finančného zdravia. Vo svojej databáze zverejňuje demografické a geografické špecifikácie o 2930 slovenských obcí. Negatívnou stránkou je, že inštitút INEKO preberá údaje iba od Ministerstva financií Slovenskej republiky, takže údaje sa môžu o určité percento líšiť od skutočného výsledku obcí, miest alebo vyšších územnosprávnych celkov. (INEKO, 2024) Pre analýzu finančného zdravia sú potrebné nielen „tradičné“ účtovné informácie, ale najmä tie kvalitné informácie, ktoré objasňujú úroveň obcí. (Padovani, 2010). Túto chybu sa snažia odstrániť, a preto sa budeme v rámci bakalárskej práce odkazovať na údaje od tejto inštitúcie, v prípade porovnávania s minuloročnými údajmi.

Finančné zdravie obcí nevykazuje kvalitu ani rozsah verejných služieb, ktoré obec ponúka svojim obyvateľom, ale skôr vypovedá o udržateľnosti hospodárenia danej obce a o tom, či jej finančné riadenie predstavuje potenciálne riziká alebo finančné problémy. Finančné zdravie sa zobrazuje na stupnici od 0 do 6, vid'. obrázok 4.

Obrázok 6 - Stupnica finančného zdravia obce

Zdroj: Vlastné spracovanie

Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy (INEKO) stanovuje celkové skóre finančného zdravia obce ako vážený aritmetický priemer piatich finančných ukazovateľov, vypočítaný na základe údajov za štyri po sebe nasledujúce kalendárne roky. Do výpočtu finančného zdravia používa ukazovatele, ktoré korešpondujú s primárnym cieľom záverečnej práce v pomere 30:10:30:15:15. (INEKO, 2024):

2 Cieľ práce

Miestna samospráva predstavuje významný subjekt verejnej správy, ktorý plní nezastupiteľnú úlohu v samospráve územia. Medzi jeho primárne úlohy zaraďujeme zveľaďovanie územia a poskytovanie verejných statkov pre svojich občanov. Finančné zdravie v kontexte miestnych samospráv nebýva predmetom dostatočne dôkladných analýz. Je nutné pravidelne vykonávať finančnú analýzu, ktorá poskytuje komplexný obraz o hospodárnosti obce, schopnosti plniť záväzky a efektívneho alokovania verejných zdrojov. Výhodiskom finančnej analýzy je poskytovanie informácií o finančnej situácii a výkonnosti samosprávy. Zároveň je nevyhnutné, aby problematika finančného zdravia obcí sa stala súčasťou verejnej diskusie, ktorá zabezpečí informovanosť občanov Slovenskej republiky o finančnej situácii obce, v ktorej majú evidovaný trvalý pobyt.

Hlavným cieľom bakalárskej práce je komparácia finančného zdravia vybraných obcí v okrese prostredníctvom ukazovateľov celkový dlh, dlhová služba, bilancia bežného účtu, záväzky po splatnosti k príjmom, záväzky aspoň 60 dní po splatnosti a možnosti zlepšenia hospodárenia týchto obcí.

V súlade s primárnym cieľom bakalárskej práce sme si stanovili tieto čiastkové ciele, ktoré nám umožnia detailnejšie objasnenie skúmanej problematiky:

1. analyzovať súčasný stav miestnych samospráv na území Slovenskej republiky a finančno-ekonomické ukazovatele hospodárnosti obce z tuzemskej a zahraničnej literatúry,
2. analýza vybraných obcí na základe objektívneho pristupovania bez zaujatosti voči konkrétnemu subjektu verejnej správy,
3. identifikovať metódy a možnosti na zlepšenie hospodárenia obcí s cieľom zvýšiť ich efektivitu a finančnú stabilitu.

3 Metodika práce a metódy skúmania

Kapitola „Metodika práce a metódy skúmania“ je zameraná na klasifikovanie miestnych samospráv z jedného okresu. V rámci tejto bakalárskej práce sme si vybrali okres Snina z dôvodu dostupnosti dát. V tejto kapitole sa nachádzajú podkapitoly: klasifikácia obcí v okrese Snina, použité metódy a proces vypracovania, v ktorých sme uviedli nástroje na vypracovanie danej problematiky a proces spracovania, podľa ktorého budeme postupovať.

3.1 Klasifikácia obcí v okrese Snina

V záverečnej práci s názvom „Porovnanie finančného zdravia obcí v okrese“ sa zameriame na detailnú analýzu hospodárenia obcí v okrese Snina. Okres Snina sa nachádza na východnom Slovensku a hraničí so štátnou hranicou Ukrajiny. Teda, z geografického hľadiska patrí okres Snina medzi najvýchodnejšie okresy Slovenskej republiky. Jeho základné informácie sme zachytili v *tabuľke 3 – Základné informácie okresu Snina*, ktorá zahŕňa názov kraja, počet obcí v okrese, rozlohu a počet obyvateľov.

Tabuľka 3 - Základné informácie okresu Snina

Okres SNINA	
Názov kraja:	Prešovský kraj
Členenie obcí:	
a) Vidiecke obce:	33
b) Mestá:	1
Rozloha:	804,74 km ²
Počet obyvateľov:	34 071

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Bačík (2021)

Okres Snina v minulosti patrila medzi najmenej rozvinuté okresy Slovenskej republiky, čo je primárne dôsledkom dlhodobu vysokej miery nezamestnanosti. Tento stav je ovplyvnený viacerými faktormi, vrátane investičných príležitostí a nízkej diverzifikácie hospodárskych odvetví v regióne. Podľa TASR (2019) malo dôjsť k zrealizovaniu projektu, ktorý zahŕňa rozvoj lokálnej ekonomiky s dôrazom na rast zamestnanosti, efektívneho využívania miestnych zdrojov a na podporu vzdelávania.

V súčasnosti sa okres Snina nachádza v priaznivejšej situácii než v minulosti, čo je výsledkom realizácie viacerých významných projektov a investičných plánov. Posledné projekty sa týkali vo výstavbe a rekonštrukcii vodovodov a kanalizácie. Projekty boli zamerané aj na podporu turizmu, ktorého výsledkom je 74-kilometrový cyklistický chodník, ktorý má zabezpečiť väčšiu návštevnosť tohto okresu a pohodlnosť miestnych obyvateľov. (Lehotská, 2024)

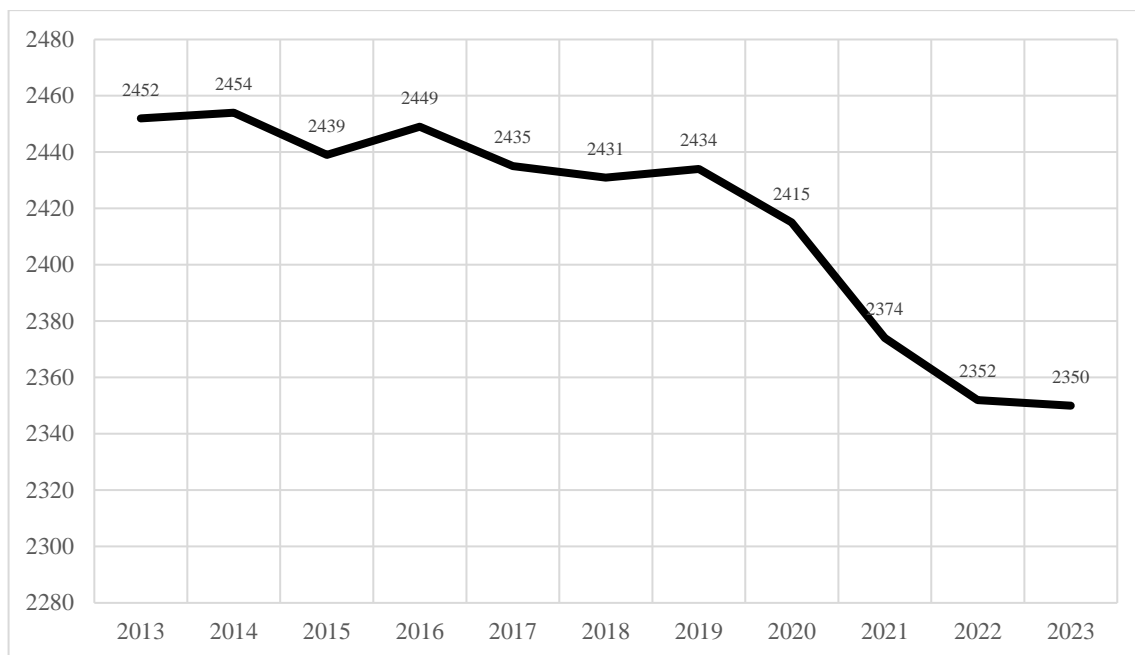
3.1.1 Obec Stakčín

Obec Stakčín sídli na východe Slovenska, konkrétne v Prešovskom kraji, v okrese Snina. V mnohých cestovateľských záznamoch je táto obec považovaná ako vstupná brána do Národného parku Poloniny, ktorý slúži ako turistické centrum pre Horný Zemplín. Z hľadiska cestovného ruchu, obec Stakčín predstavuje kľúčový dopravný uzol, kde sa rozdeľujú cestné komunikácie smerujúce do obcí Ulič a Ubl'a. V okolí tejto dediny sa nachádza vodárenská nádrž Starina, ktorá zásobuje východné Slovensko. (Obec Stakčín, 2025)

Obec Stakčín, v rozlohe 168 km², spravuje starosta obce Ing. Dušan Kolcun, ktorý bol zvolený za starostu obce vo voľbách v roku 2022 spolu s obecným zastupiteľstvom, ktorý sa skladá z deviatich poslancov. Ich úloha je zabezpečovanie rozvoja obce a potrieb obyvateľov. Obec má vymenovaného zástupcu starostu, Ing. Petra Kalanina, a hlavného kontrolóra, JUDr. Andreja Hodovanca. (Obec Stakčín, 2025)

V obrázku 7 sme analyzovali počet obyvateľov v období 2013 - 2023. Z uvedených údajov je možné analyzovať, že počet obyvateľov s trvalým pobytom v tejto dedine výrazne poklesol. Najvyšší pokles sme zaznamenali v roku 2020. Tento trend je dôsledkom osobných preferencií a požiadaviek obyvateľstva, pričom zrejším faktorom je nedostatok voľných pracovných miest.

Obec Stakčín, aby prispela do svojho rozpočtu, ponúka ubytovanie v centre dediny, čím podporuje cestovný ruch a zvyšuje dostupnosť služieb pre návštevníkov regiónu. Ubytovacie zariadenie je vhodné pre turistov, pracovníkov alebo účastníkov rôznych podujatí organizovaných v obci. Táto iniciatíva prispieva k rozvoju infraštruktúry a k vytváraniu pracovných príležitostí pre obyvateľov. (Obec Stakčín, 2025)

Obrázok 7 - Počet obyvateľov obce Stakčín

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Štatistický úrad SR, 2023)

3.1.2 Obec Belá nad Cirochou

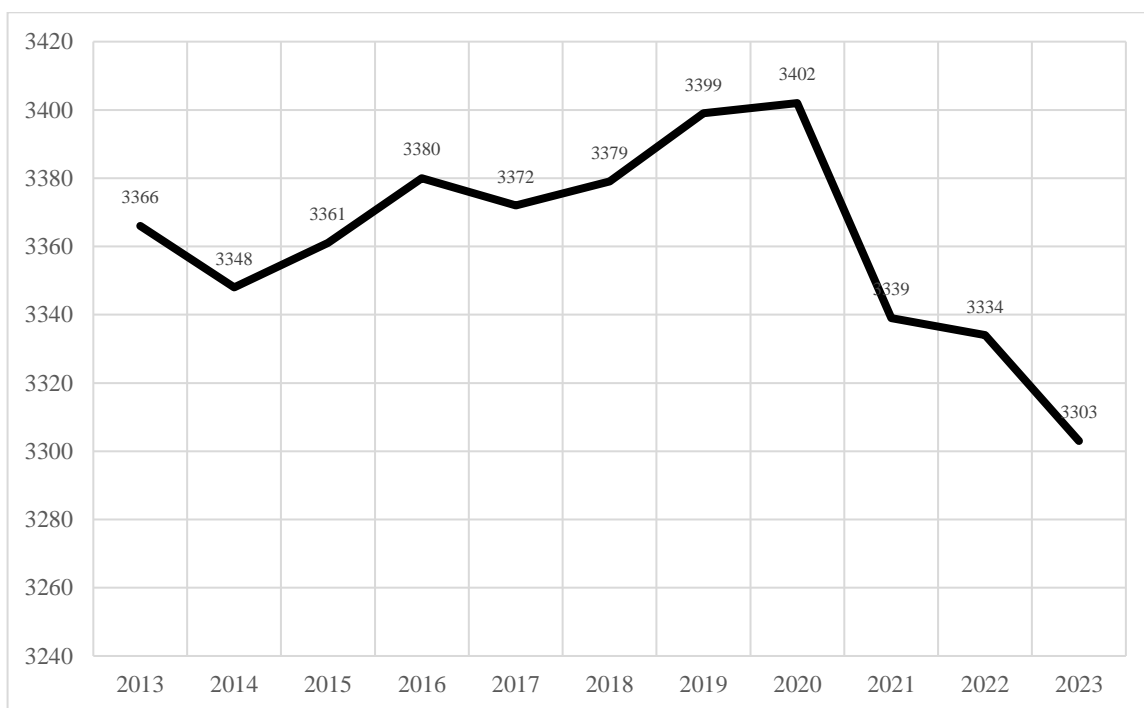
Belá nad Cirochou je miestna samospráva, ktorá leží na regióne Horného Zemplína na dolnom toku rieky Cirochy. Obec sa prvýkrát spomína v písomných zmienkach z roku 1451, pričom sa predpokladá, že vznikla už v 13. storočí. Na jej území pôsobia spolky, medzi ktoré patrí poľovnícke združenie LAZY, telovýchovná jednota SLOVAN alebo kynologický klub DINGO. (Obecný úrad Belá nad Cirochou, 2025)

Obec Belá nad Cirochou je spravovaná starostom obce spolu s desaťčlenným obecným zastupiteľstvom. V roku 2022 bol do funkcie starostu obce zvolený Ján Vajda, ktorý nesie zodpovednosť za jej správu a riadenie. Obec okrem starostu obce a obecného zastupiteľstva má vymenovaného hlavného kontrolóra, Ing. Rudolfa Dzurka. Obecné zastupiteľstvo menuje a anuluje hlavného kontrolóra, ktorý nesmie vykonávať podnikateľskú činnosť ani byť členom právnickej osoby zameranej na podnikanie bez súhlasu obecného zastupiteľstva. (Obecný úrad Belá nad Cirochou, 2025)

Rovnako ako pri predchádzajúcej obci sme skúmali počet obyvateľov v obci Belá nad Cirochou. Obrázok 8 zobrazuje vývoj počtu obyvateľov v období 2013 – 2023. Na začiatku skúmaného obdobia (rok 2013), počet dosahoval hodnotu 3 366. Po miernom poklese, ktorý nastal v roku 2014, krivka pomaly rástla, pričom najvyššiu hodnotu sme namerali v roku 2020 s hodnotou 3 402. Po tomto roku nastáva výrazný pokles, ktorý aj

v roku 2023 neustále klesá. Podľa dostupných údajov má obec v súčasnosti 3 303 obyvateľov a patrí medzi najväčšie obce Horného Zemplína vzhľadom na počet obyvateľov.

Obec Belá nad Cirochou má zriadený *obecný podnik Belá nad Cirochou*, ktorý je založený ako spoločnosť s ručením obmedzeným. Tento obecný podnik je v plnom vlastníctve obce Belá nad Cirochou a bol zriadený na zabezpečenie potrieb obce a na podnikateľské aktivity v regióne a na celom území Slovenskej republiky. Všetky príjmy vyplývajúce z tohto obecného podniku slúžia na plynulý chod tejto obce. Okrem tohto obecného podniku, obec získava peňažné prostriedky z prenájmu spoločenskej sály, zasadačky a z nájmu obecných bytov. (Obecný úrad Belá nad Cirochou, 2025)

Obrázok 8 - Počet obyvateľov obce Belá nad Cirochou

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Štatistický úrad SR, 2023)

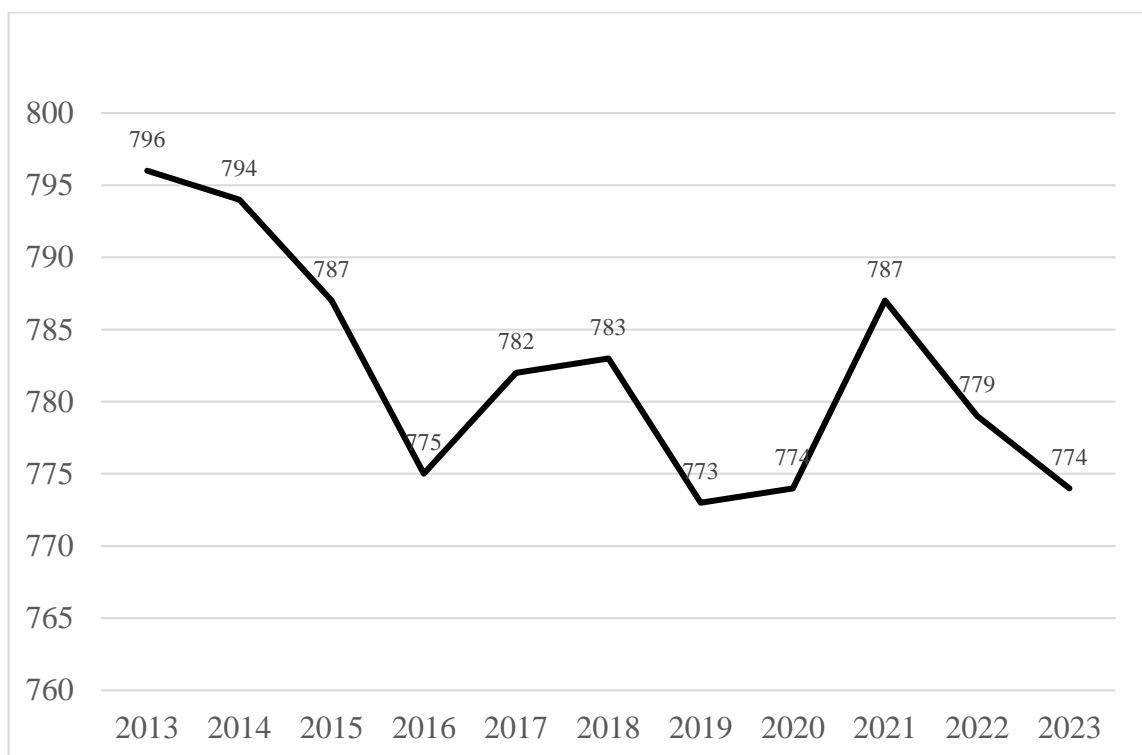
3.1.3 Obec Ubl'a

Obec Ubl'a patrí medzi najvýchodnejšie obce Slovenskej republiky, leží v údolí rieky Ublianka medzi Bukovskými vrhmi a Beskydským predhorím. Obec je v súčasnosti hraničným priechodom medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou. (Ubl'a, 2025)

Samosprávu v obci Ubl'a riadi starosta Jozef Fejsák, ktorý svojou právomocou a rozhodnutiami prispieva k rozvoju obce, zlepšovaniu infraštruktúry a prispieva k podpore komunitného života. Pod jeho vedením sa realizujú rôzne projekty. V súčasnosti prebieha

rekonštrukcia vrstiev vozovky, ktorá prispela k rozvoju miestnej komunikácie. Obec má zvolených siedmich členov obecného zastupiteľstva, pričom obecné zastupiteľstvo má zriadené dve komisie, a to: Komisiu pre ochranu verejného poriadku a Komisiu pre vzdelávanie, kultúru a šport. (Ubl'a, 2025)

V grafe 4 sme sledovali pohyb obyvateľstva v obci Ubl'a za obdobie 2013 - 2023. Krivka v grafe vykazuje kolísavé hodnoty, pričom najvýraznejšie výkyvy sú zaznamenané v rokoch 2016, 2019 a 2021. Hodnota v roku 2013 bola najvyššia (796), pričom v nasledujúcich rokoch došlo k výraznému poklesu. Tento trend stopol v roku 2017, kedy došlo k miernemu rastu počtu obyvateľov. V nasledujúcich rokoch sa tento trend opakoval a v súčasnosti obec Ubl'a má 774 obyvateľov s trvalým pobytom na jej území.

Obrázok 9 - Počet obyvateľov obce Ubl'a

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Štatistický úrad SR, 2023)

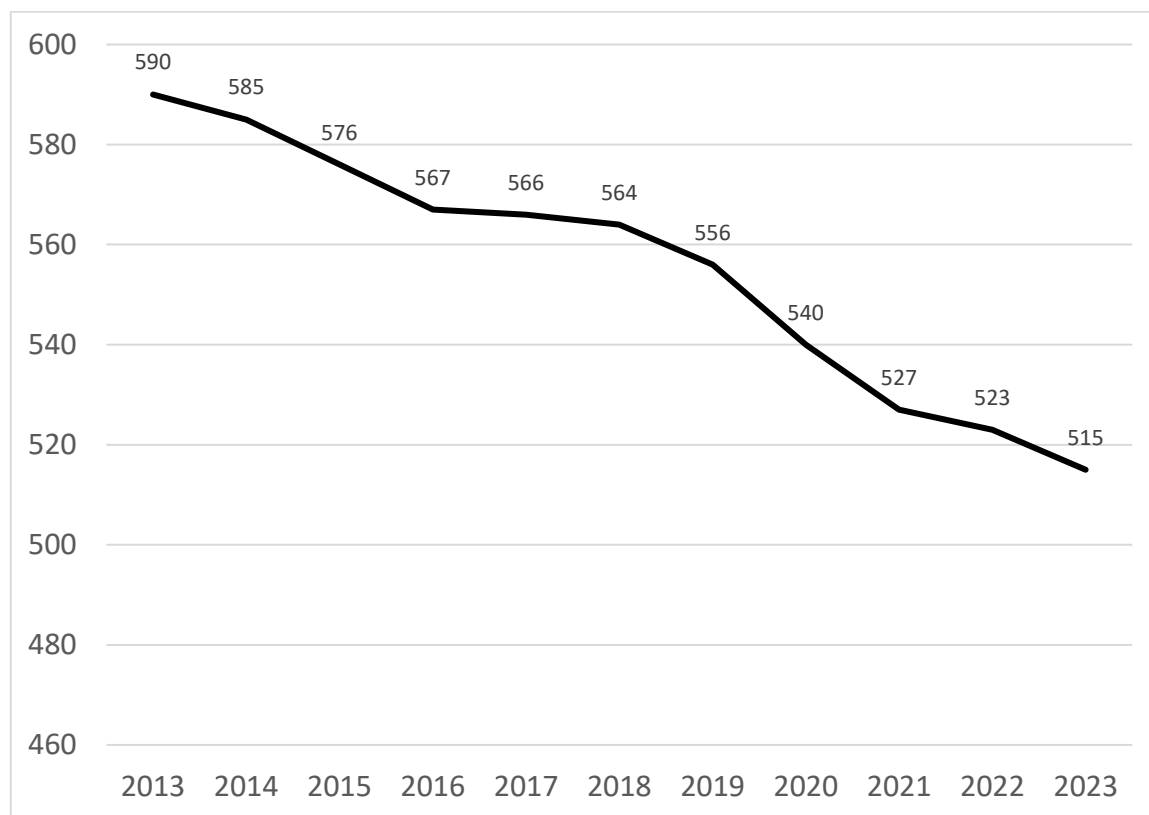
3.1.4 Obec Kolonica

Obec Kolonica je miestna samospráva, ktorá leží na východnom Slovensku, konkrétne na území regiónu Horný Zemplín. Obec vznikla už v roku 1549 v súvislosti s majetkovým sporom. Miestna samospráva Kolonica spravuje svoj majetok podľa platnej legislatívy. Najdôležitejšou úlohou obce je všestranný rozvoj svojho územia a zabezpečiť

starostlivosť svojich obyvateľov, ktorí majú trvalý pobyt na jej území. Obec má zriadenú jednu rozpočtovú organizáciu – Základnú školu s materskou školou. (Webex.digital, 2025)

Štatutárnym orgánom obce je starosta, ktorým je Matúš Leňo. Táto funkcia má významnú úlohu pri samospráve obce. Zvoláva a vedie zasadnutia obecného zastupiteľstva, vykonáva obecnú správu, rozhoduje o správe obce, v prípade ak tieto úlohy nie sú zverené obecnému zastupiteľstvu. Okrem týchto úloh vykonáva aj iné úlohy, ktoré sú zverejnené v platnej legislatíve. Obec má vymenované obecné zastupiteľstvo, ktoré pozostáva zo siedmych členov, ktorí boli zvolení v roku 2022. Okrem starostu obce a obecného zastupiteľstva má významnú úlohu aj hlavný kontrolór obce, ktorým je Ing. Jana Rosičová, PhD. (Webex.digital, 2025)

V obrázku 5 sme graficky znázornili stav a pohyb obyvateľov v rámci miestnej samosprávy Kolonica. Môžeme si všimnúť, že krivka pohybu obyvateľstva má klesajúcu tendenciu, pričom v roku 2017 sa krivka stabilizovala. Najväčší pokles môžeme si všimnúť v roku 2020, kedy počet obyvateľov klesol o 16 obyvateľov. V súčasnosti má obec Kolonica 515 obyvateľov s trvalým pobytom na jej území a môžeme túto obec zaradiť do kategórie malých obcí.

Obrázok 10 - Počet obyvateľov v obci Kolonica

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Štatistický úrad SR, 2023)

Obec Kolonica nevykonáva podnikateľskú činnosť a nemá zriadenú žiadnu obchodnú spoločnosť, prostredníctvom ktorej by generovala finančné prostriedky. Financovanie obce je zabezpečené primárne z verejných zdrojov, ako sú daňové príjmy, dotácie a transfery zo štátneho rozpočtu. Peňažné prostriedky vkladá do zveľadňovania svojho územia a do verejných statkov pre svojich obyvateľov.

3.2 Metodika a metódy práce

V bakalárskej práci využívame viacero zdrojov, z ktorých čerpáme informácie, ktoré sú potrebné k jej úspešnému vypracovaniu. Údaje v časti „súčasný stav riešenej problematiky doma i v zahraničí“ sme čerpali predovšetkým z internetových zdrojov, ktoré sú sprístupnené pre každého užívateľa. Tieto informácie sme rozšírili o odborné zahraničné články a informácie z odborných publikácií.

V kapitole „Metodika práce a metódy skúmania“ a „Výsledky práce“ sme získavali informácie z elektronických zdrojov a knižných zdrojov. Medzi internetové zdroje zaraďujeme: oficiálne stránky obcí a register účtovných závierok spravovaného Ministerstvom financií Slovenskej republiky. Bakalársku prácu sme rozšírili o informácie získané od príslušných pracovníkov vybraných obcí, ktoré využijeme v uvedených kapitolách.

Aby sme komplexne vypracovali záverečnú prácu je potrebné definovať finančno-ekonomických ukazovateľov hospodárenia obce, na základe ktorých vieme posúdiť ich finančné zdravie. Tieto ukazovatele korešpondujú s primárnym cieľom záverečnej práce.

3.2.1 Celkový dlh (%)

Celkový dlh predstavuje finančný indikátor finančného zdravia obcí. Ide o pomer celkového dlhu a bežných príjmov z predchádzajúceho obdobia. Je nutné uviesť, že celkový dlh je znížený o úvery od štátnych fondov a Štátneho fondu rozvoja bývania a záväzkov na pokrytie predfinancovania eurofondov. (INEKO, 2025) V súlade so zákonom 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov ukazovateľ celkového dlhu obce nesmie presiahnuť 60 %. Pri hodnotení finančného zdravia budeme postupovať takto: ak ukazovateľ celkového dlhu dosiahne hodnotu 0 %, priradí sa mu skóre 6. S rastúcou úrovňou dlhu skóre lineárne klesá, to znamená, že pri celkovom dlhu 60 % je skóre 3 a pri hodnotách prevyšujúcich 60 % je pridelené skóre 0. (INEKO, 2025)

$$\frac{\text{bankové úvery a výpomoci} + \text{dlhodobé záväzky} - \text{úvery od ŠFRB} - \text{záväzky z PE}}{\text{bežné príjmy za predchádzajúci rok}}$$

3.2.1

Zdroj: (INEKO, 2025)

3.2.2 Dlhová služba (%)

Ukazovateľ dlhovej služby sa od ukazovateľa celkového dlhu líši tým, že v čitateľovi sa zohľadňujú iba výdavky na splácanie istiny a úrokové splátky, pričom sa tu nezohľadňujú bankové úvery a výpomoci alebo iné dlhodobé záväzky. Pri analýze finančného zdravia obcí budeme ukazovateľ dlhovej služby hodnotiť podobne ako ukazovateľ celkového dlhu. Ak ukazovateľ dlhovej služby dosiahne úroveň 0 %, v tomto prípade mu bude stanovené skóre 6. S rastúcim percentom skóre klesá rovnomerne, z čoho vyplýva, že pri úrovni 25 % budeme tento ukazovateľ hodnotiť so skóre 3 a pri dosahovaní dlhovej služby vyššej ako 50 % pridáme skóre 0. (INEKO, 2025)

$$\frac{\text{výdavky na splácanie istiny} + \text{úrokové splátky}}{\text{bežné príjmy za predchádzajúci rok}}$$

3.2.2

Zdroj: (Tkáčová, Konečný, 2017)

3.2.3 Bilancia bežného účtu (%)

Ukazovateľ bilancie bežného účtu odráža schopnosť miestnej samosprávy financovať svoje bežné výdavky z bežných príjmov. Bežné výdavky chápeme ako výdavky, ktoré slúžia na zabezpečenie fungovania miestnej samosprávy. Ak obec dosahuje prebytok na svojom účte, môže ho využiť na tvorbu rezerv alebo na budúce investície. Pri hodnotení finančného zdravia, ukazovateľ bilancie bežného účtu sa bude hodnotiť takto: Ak hodnota ukazovateľa bude nižšia alebo rovná - 10 %, je jej pridelené skóre 0. Pri raste úrovne bilancie bežného účtu rovnomerne rastie aj skóre finančného zdravia, t. j. pri úrovni 5 % mu bude pridelené skóre 3 a pri úrovni 20 % je hodnota skóre 6. (INEKO, 2025)

$$\frac{\text{bežné príjmy} - \text{bežné výdavky}}{\text{bežné príjmy}}$$

3.2.3

Zdroj: (Tkáčová, Konečný, 2017)

3.2.4 Závazky po lehote splatnosti k príjmom (%)

Závazky po lehote splatnosti k príjmom vyjadrujú koľko EUR záväzkov po lehote splatnosti pripadá na 1 EURO bežných príjmov za predchádzajúce obdobie. Podľa zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, obec spĺňa jednu z podmienok zavedenia ozdravného režimu, ak hodnota záväzkov po lehote splatností k príjmom presiahne výšku 15 %.

$$\frac{\text{záväzky po lehote splatnosti}}{\text{bežné príjmy za predchádzajúci rok}} \quad 3.2.4$$

Zdroj: (INEKO, 2025)

3.2.5 Závazky aspoň 60 dní po splatnosti (%)

Závazky aspoň 60 dní po lehote splatnosti vznikajú v prípade, ak miestna samospráva neuhradila nejaký záväzok do 60 dní odo dňa jeho splatnosti. (INEKO, 2025) V tomto prípade obec spĺňa jednu podmienku na zavedenie ozdravného režimu podľa zákona 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Pri hodnotení finančného zdravia budeme postupovať podľa metodiky INEKO. Ak záväzky aspoň 60 dní po lehote splatnosti budú predstavovať hodnotu 0 %, budú im pridelené skóre 6. S rastom záväzkov aspoň 60 dní po lehote splatnosti bude lineárne klesať skóre. Maximálna hranica je stanovená na úrovni 3 %, ktorej priradíme skóre 0. (INEKO, 2025)

$$\frac{\text{záväzky neuhradené 60 a viac dní po lehote splatnosti}}{\text{bežné príjmy za predchádzajúci rok}} \quad 3.2.5$$

Zdroj: (INEKO, 2025)

3.3 Postup práce

Proces vypracovania bakalárskej práce s názvom „Porovnávanie finančného zdravia vybraných obcí v okrese“ bude spočívať v riešení jednotlivých čiastkových úloh s cieľom dosiahnuť komplexnú analýzu sledovanej problematiky. Pre potreby záverečnej práce budeme postupovať takto:

V prvom kroku identifikujeme súčasný stav miestnych samospráv na území Slovenskej republiky z tuzemskej a zahraničnej odbornej literatúry vrátane z odborných

článkov. Následne tieto informácie použijeme pri vypracovaní metodiky a metódach záverečnej práce.

V druhom kroku definujeme hlavný cieľ záverečnej práce a formulujeme čiastkové ciele, ktoré sú nevyhnutné k dosiahnutiu hlavného cieľa a pre komplexnú analýzu záverečnej práce.

V treťom kroku analyzujeme okres, z ktorého si následne zvolíme obce, ktoré sú vhodné pre vypracovanie záverečnej práce. Následne vybrané obce kvalifikujeme podľa určitých kritérií, ktoré nám umožnia získať informácie o demografických zmenách, samospráve obce, histórii a financiách vo vybraných obci.

Na základe primárneho cieľa bakalárskej práce definujeme finančno-ekonomické ukazovatele hospodárnosti obce z tuzemskej a zahraničnej literatúry, ktoré následne použijeme v postupoch štvrtej kapitoly záverečnej práce. V rámci tohto postupu si zvolíme aj zdroje, z ktorých budeme čerpať informácie o hospodárnosti a účtovných závierkach miestnych samospráv.

V ďalšom kroku naviažeme kontakt s príslušnými pracovníkmi a s hlavnými predstaviteľmi obce, aby sme zabezpečili spoľahlivosť a validitu údajov záverečnej práce. Tieto údaje budú doplňujúce pri analyzovaní výročných správ a individuálnych účtovných závierok, ktoré obsahujú súvahu a výkaz ziskov a strát. Tieto údaje budeme čerpať z Registra účtovných závierok spravovaného Ministerstvom financií Slovenskej republiky.

V šiestom kroku záverečnej práce analyzujeme finančnú situáciu obce, na základe finančno-ekonomických ukazovateľov, a to: celkový dlh, dlhová služba, bilancia bežného účtu, záväzky po splatnosti k príjmom a záväzky aspoň 60 dní po splatnosti. V závislosti od dosiahnutých výsledkov získané analýzou finančno-ekonomických ukazovateľov vyhodnotíme celkové skóre finančného zdravia vybraných miestnych samospráv v okrese. Dosiahnuté výsledky taktiež porovnáme s výsledkami inštitútu INEKO.

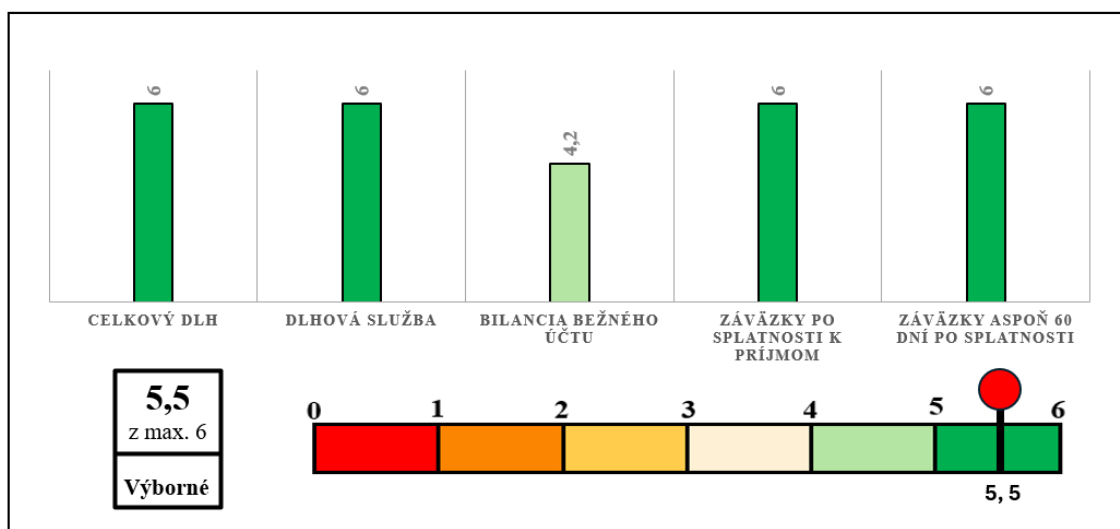
Finálnym krokom záverečnej práce bude vyhládanie a rozhodovanie o vhodných možnostiach, ktoré by viedli k zlepšeniu finančného zdravia vo vybraných obci.

4 Výsledky práce

V tejto kapitole záverečnej práce sa zameriame na vypracovanie finančno-ekonomických ukazovateľov, na základe ktorých zhodnotíme finančné zdravie obcí. V rámci tejto kapitoly budeme porovnávať finančné zdravie štyroch miestnych samospráv, t. j. v Stakčine, v Belej nad Cirochou, v Ubli a v Kolonici. Finančné údaje budeme čerpať z webovej stránky Ministerstva financií Slovenskej republiky za obdobie 2022 a 2023, ktoré doplníme o údaje od príslušných pracovníkov v obci. Medzi základné zdroje považujeme výročné správy a individuálnu účtovnú závierku, ktorá obsahuje súvahu a výkaz ziskov a strát účtovnej jednotky.

4.1 Analyzovanie finančného zdravia obce Stakčín

Podľa údajov spoločnosti INEKO miestna samospráva Stakčín dosiahla v roku 2023 celkovú úroveň finančného zdravia 5,5 bodov z maximálneho počtu bodov, ktorými sú 6 bodov. Výsledky hodnotenia naznačujú výborné hospodárenie, keďže v štyroch z piatich finančno-ekonomických ukazovateľov získala miestna samospráva najvyššiu možnú úroveň, t. j. 6 bodov. Jedinou výnimkou bol ukazovateľ bilancia bežného účtu, ktorý dosiahol hodnotu 4,2, pričom túto úroveň považujeme za dobrú úroveň. Na obrázku 11 je možné pozorovať jednotlivé finančno-ekonomické ukazovatele, ktoré obec Stakčín dosiahla v roku 2023. Tieto údaje sú hodnotené podľa inštitútu INEKO.

Obrázok 11 - Analyzovanie finančného zdravia obce Stakčín podľa INEKO

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (INEKO, 2025)

V rámci nášho vypracovania záverečnej práce je nevyhnutné identifikovať základné údaje zo súvahy a výkazu ziskov a strát (tabuľka 6), na základe ktorých budeme hodnotiť finančné zdravie obce Stakčín. Súčasne sme z výročnej správy identifikovali bežné príjmy a bežné výdavky za rok 2023 (tabuľka 4):

Tabuľka 4 - Bežné príjmy a výdavky za rok 2023 (Stakčín)

Položka	Rok 2023
Bežné príjmy	2 113 284, 84
Bežné výdavky	1 810 395, 13

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Ministerstvo financií Slovenskej republiky, 2024)

Pre potreby analýzy je nutné identifikovať bežné príjmy a bežné výdavky za predchádzajúci kalendárny rok, preto sme v tabuľke 5 uviedli bežné príjmy a bežné výdavky za rok 2022:

Tabuľka 5 - Bežné príjmy a výdavky za rok 2022 (Stakčín)

Položka	Rok 2022
Bežné príjmy	1 814 131, 06
Bežné výdavky	1 643 545, 70

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Ministerstvo financií Slovenskej republiky, 2024)

V roku 2023 obec Stakčín dosiahla nasledovné súvahové položky, ktoré odrážajú jej finančnú situáciu a hospodárenie s majetkom. Do týchto položiek zaraďujeme:

Tabuľka 6 - Súvaha k 31. 12. 2023 obce Stakčín

AKTÍVA	
Neobežný majetok:	5 491 159, 64
Dlhodobý nehmotný majetok	13 517, 69
Dlhodobý hmotný majetok	4 989 881, 71
Dlhodobý finančný majetok	487 760, 24
Obežný majetok:	1 782 002, 04
Zásoby	1 035, 40
Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	1 152 790, 16
Dlhodobé pohľadávky	0, 00
Krátkodobé pohľadávky	20 343, 62
Finančný majetok	607 832, 86
Časové rozlíšenie:	2 203, 01
AKTÍVA SPOLU:	7 275 364, 69
PASÍVA	
Vlastné imanie:	3 960 722, 79
Výsledok hospodárenia z minulých rokov	3 815 845, 62
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	144 877, 17

PASÍVA	
Závazky:	176 320, 86
Rezervy	0, 00
Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	100 017, 04
Dlhodobé záväzky	1 369, 29
Krátkodobé záväzky	74 934, 53
Bankové úvery	0, 00
Časové rozlíšenie:	3 138 321, 04
PASÍVA SPOLU:	7 275 364, 69

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Ministerstvo financií Slovenskej republiky, 2024)

Po zozbieraní potrebných dát môžeme začať analyzovať finančné zdravie obce Stakčín. Cieľom je posúdenie jej finančnú stránku a následne navrhnúť opatrenia na jej zlepšenie. Jednotlivé finančno-ekonomické ukazovatele budeme hodnotiť podľa metodiky spoločnosti INEKO s cieľom zabezpečiť komparáciu dosiahnutých výsledkov.

Prvým finančno-ekonomickým ukazovateľom je celkový dlh, ktorý je vyjadrený v percentách. Podľa spoločnosti INEKO tento ukazovateľ dosiahne hodnotu 6 bodov, v prípade, ak hodnota tohto ukazovateľa dosiahne úroveň 0 %. So zvyšovaním miery tohto ukazovateľa body postupne klesajú. V našej analýze sme dosiahli úroveň 0, 075 %. Ide o pozitívnu úroveň, pretože tento ukazovateľ nedosiahol úroveň nad 1 %. Z toho vyplýva, že tento ukazovateľ môžeme hodnotiť 6 bodmi.

$$\frac{1\,369,29}{1\,814\,131,06} * 100 (\%) = 0,075\% \quad 4.1.1$$

Nasledujúcim ukazovateľom je dlhová služba, ktorý tiež vyjadrujeme v percentách. Podľa súvahy môžeme skonštatovať, že obec Stakčín v roku 2023 nemala žiadne bankové úvery a výpomoci z čoho vyplýva, že nemala žiadne výdavky na zníženie istiny a výdavky na úrokové splátky. Túto skutočnosť sme si potvrdili aj po vzájomnom rozhovore so zamestnancami obce, ktorí majú túto skutočnosť na starosť. Na základe tejto skutočnosti môžeme hodnotiť dlhovú službu 0 %, konkrétne 6 bodmi. Tento ukazovateľ pozitívne prispieje k celkovej analýze finančného zdravia tejto obce.

Tretím ukazovateľom je bilancia bežného účtu, ktorý vyjadríme v percentách. Vypočíta sa v dvoch krokoch. Prvým krokom je výpočet rozdielu medzi bežnými príjmami a bežnými výdavkami za sledovaný rok, následne tento rozdiel predelíme bežnými príjmami. Takýto výsledok nám odpovie, či ukazovateľ bilancie bežného účtu pozitívne prispieje k finančnému zdraviu alebo negatívne. Po vypočítaní tohto ukazovateľa sme dosiahli hodnotu 14, 333 %, z čoho vyplýva, že obec môže zo svojich bežných príjmov

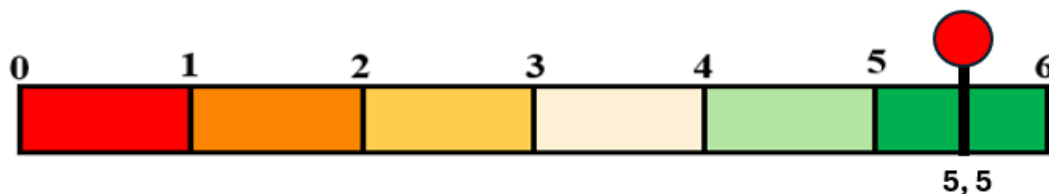
financovať svoje bežné výdavky, a zároveň investovať do zveľad'ovania majetku. Tento ukazovateľ sme hodnotili s 4, 3 bodmi.

$$\frac{2\,113\,284,84 - 1\,810\,395,13}{2\,113\,284,84} * 100 (\%) = 14,333 \% \quad 4.1.1$$

Ukazovateľ záväzky po lehote splatnosti sa vypočítajú ako podiel medzi záväzkami po lehote splatnosti k bežným príjmom za predchádzajúce kalendárne obdobie. Po rozhovore s príslušnými zamestnancami obce sme sa dozvedeli, že obec platí svoje záväzky včas, bez žiadneho omeškania. Z čoho vyplýva, že obec Stakčín nemá záväzky po lehote splatnosti, čiže môžeme tento ukazovateľ hodnotiť so 6 bodmi.

Podobne ako pri záväzkoch po lehote splatnosti budeme záväzky, ktoré sú po lehote splatnosti minimálne 60 dní, posudzovať rovnakým spôsobom. Z čoho vyplýva, že ukazovateľ záväzkov aspoň 60 dní po lehote splatnosti dosiahol hodnotu 0 %, pretože obec nemala v priebehu roku žiadne záväzky, ktoré by nedokázala splácať 60 dní po lehote splatnosti. Na základe tohto výsledku budeme tento ukazovateľ hodnotiť 6 bodmi. V prípade, ak tento ukazovateľ dosiahne hodnotu nad 3 % obec by spĺňala jednu z dvoch požiadaviek na zavedenie ozdravného režimu, pretože miestna samospráva by nemala dostatok peňažných prostriedkov na splácanie svojich záväzkov.

Obec Stakčín dosiahla úroveň 5, 50 finančného zdravia. Ide o veľmi pozitívnu úroveň, pretože k celkovej úspešnosti jej chýbalo iba 0, 50 bodov. Obec dosiahla v štyroch z piatich ukazovateľov hodnotu 6, ktoré viedli k jej pozitívnemu hodnoteniu a svedčí o efektívnom hospodárení a riadení finančných zdrojov. Napriek tomu, obec Stakčín môže v nasledujúcom roku znížiť svoje bežné výdavky, aby ukazovateľ bilancie bežného účtu sa zvýšil, čím prispeje k zvýšeniu celkovému finančnému zdraviu. V obrázku 12 sme graficky znázornili, kde sa nachádza celkové skóre finančného zdravia obce Stakčín.

Obrázok 12 - Celkové skóre finančného zdravia obce Stakčín

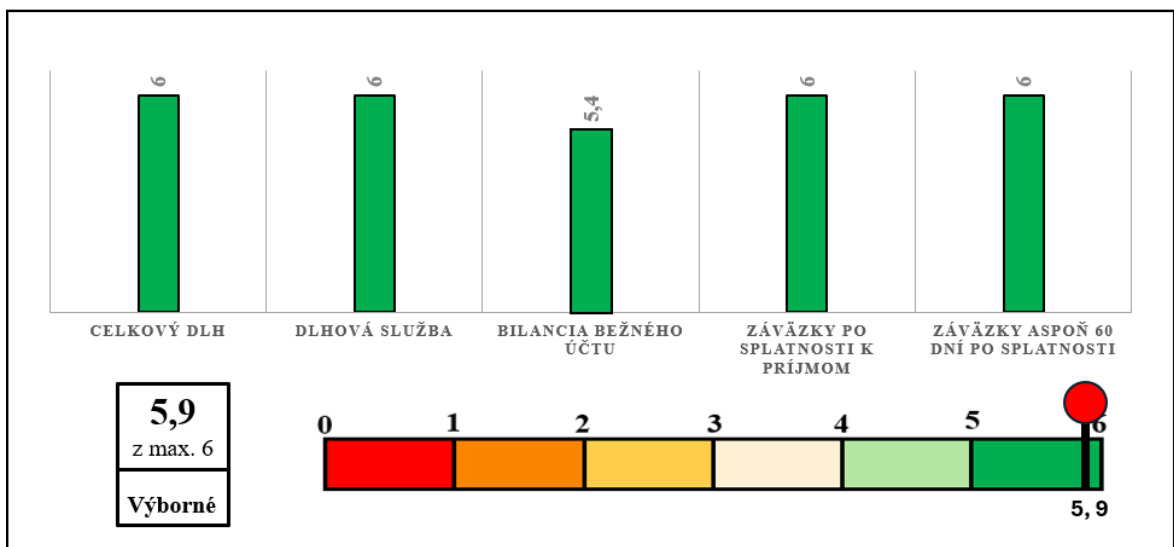
Zdroj: Vlastné spracovanie

Finančné zdravie v roku 2023 bolo ovplyvnené viacerými dotáciami (Dotácia na bežné výdavky od Ministerstva financií Slovenskej republiky; Dotácia na zabezpečenie

starostlivosti o vojnové hroby; Dotácia na ubytovanie odídencov z Ukrajiny; Dotácia na riešenie migračných výziev a dotácia na výstavbu Múzea rusínskej kultúry a pod.), ktoré prispeli k jej rozvoju a zvýšeniu úrovne služieb. Zároveň, tento finančný príjem pozitívne ovplyvnil hodnotu finančného zdravia obce, čím posilnil jej finančnú situáciu a udržateľný rozvoj. Tieto dotácie boli poskytnuté na projekty, ktoré boli zamerané na zníženie nákladov za energie, riešenie migračných výziev v obci Stakčín, na zlepšenie dostupnosti a mobility v rámci Slovenska a Ukrajiny a na živé múzeum s cieľom posilniť turizmus. Najvýznamnejším projektom v roku 2023 predstavovalo riešenie migračných výziev, ktorý bol financovaný Európskou úniou, Integrovaným regionálnym operačným programom a Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky.

4.2 Analyzovanie finančného zdravia obce Belá nad Cirochou

Podľa údajov spoločnosti INEKO sa obec Belá nad Cirochou nachádza na vynikajúcej úrovni celkového finančného zdravia miestnych samospráv. V roku 2023 dosiahla celkové skóre 5,9, čo naznačuje výbornú finančnú situáciu a efektívne hospodárenie s verejnými zdrojmi. V obrázku 13 sa nachádza hodnotenie jednotlivých finančno-ekonomických ukazovateľov, ktoré sú nevyhnutné na definovanie finančného zdravia obce. Obec si vedie veľmi výborne, ukazovatele dosahujú výborné úrovne, pričom ukazovateľ celkovej bilancie je nižší o 0,6 bodov v porovnaní s ostatnými ukazovateľmi.

Obrázok 13 - Analyzovanie finančného zdravia obce Belá nad Cirochou podľa INEKO

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (INEKO, 2025)

Pred začatím analýzy jednotlivých ukazovateľov finančného zdravia miestnej samosprávy je nevyhnutné zozbierať údaje. Informácie budeme čerpať z výročných správ a súvahy. Prvým krokom je potrebné zozbierať údaje o bežných príjmoch a bežných výdavkoch za rok 2023 (tabuľka 7).

Tabuľka 7 - Bežné príjmy a výdavky za rok 2023 (Belá nad Cirochou)

Položka	Rok 2023
Bežné príjmy	1 839 384, 47
Bežné výdavky	1 419 262, 44

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Ministerstvo financií Slovenskej republiky, 2024)

Údaje v roku 2022 považujeme za dáta z predchádzajúceho kalendárneho obdobia. V roku 2022 obec Belá nad Cirochou dosiahla tieto bežné príjmy a bežné výdavky (tabuľka 8):

Tabuľka 8 - Bežné príjmy a výdavky za rok 2022 (Belá nad Cirochou)

Položka	Rok 2022
Bežné príjmy	1 707 483, 85
Bežné výdavky	1 204 252, 94

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Ministerstvo financií Slovenskej republiky, 2024)

V roku 2023 obec Belá nad Cirochou dosiahla nasledovné položky, ktoré boli súčasťou súvahy k 31. 12. 2023 (tabuľka 9). Do týchto súvahových položiek zahrňame:

Tabuľka 9 - Súvaha k 31. 12. 2023 obce Belá nad Cirochou

AKTÍVA	
Neobežný majetok:	7 232 744, 94
Dlhodobý nehmotný majetok	19 883, 60
Dlhodobý hmotný majetok	6 553 141, 34
Dlhodobý finančný majetok	659 720, 00
Obežný majetok:	589 574, 53
Zásoby	0, 00
Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	0, 00
Dlhodobé pohľadávky	0, 00
Krátkodobé pohľadávky	80 306, 31
Finančný majetok	509 268, 22
Časové rozlíšenie:	1 140, 85
AKTÍVA SPOLU:	7 823 460, 32
PASÍVA	
Vlastné imanie:	5 264 790, 97
Výsledok hospodárenia	5 264 790, 97
Závazky:	1 486 092, 89

PASÍVA	
Rezervy	0,00
Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	8 175,08
Dlhodobé záväzky	1 421 690,46
Krátkodobé záväzky	56 227,35
Bankové úvery	0,00
Časové rozlíšenie:	1 072 576,46
PASÍVA SPOLU:	7 823 460,32

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Ministerstvo financií Slovenskej republiky, 2024)

Po úspešnom zozbieraní dát môžeme prejsť k výpočtu jednotlivých finančno-ekonomických ukazovateľov, ktoré hodnotia finančné zdravie miestnej samosprávy. Prvým ukazovateľom je celkový dlh, ktorý dosiahol hodnotu 1,37 %. Ide o priaznivú úroveň, z čoho vyplýva, že ho môžeme hodnotiť 6 bodmi. Tento ukazovateľ sme vypočítali ako pomer rozdielu dlhodobých záväzkov a úverov od ŠFRB k bežným príjmom predchádzajúceho kalendárneho obdobia. Úvery od ŠFRB dosiahli v roku 2023 sumu 1 398 243,00 €, čím prispeli k zníženiu dlhodobých záväzkov.

$$\frac{1\,421\,690,46 - 1\,398\,243}{1\,707\,483,85} * 100 (\%) = 1,373 \% \quad 4.2.1$$

Ďalším finančno-ekonomickým ukazovateľom je dlhová služba, ktorá sa vypočíta ako podiel výdavkov na splácanie istiny k bežným príjmom za predchádzajúce kalendárne obdobie. Vzhľadom na to, že obec Belá nad Cirochou nemala v roku 2023 žiadne bankové úvery a výpomoci nemala žiadne výdavky na splácanie istiny a úrokové splátky. Vzhľadom na túto skutočnosť môžeme ukazovateľ hodnotiť pozitívne, a to 6 bodmi. Ukazovateľ dlhovej služby pozitívne prispel k celkovému finančnému zdraviu.

Bilancia bežného účtu predstavuje schopnosť miestnej samosprávy hradiť svoje bežné výdavky na samosprávu svojho územia z bežných príjmov. Je dôležité povedať, že ak obec dosahuje bilanciu bežného účtu 20 %, v takomto prípade je schopná uhrádzať svoje bežné záväzky a vytvárať rezervy a plánovať investície. V našej analýze sme dosiahli hodnotu 22,841%, čo predstavuje vynikajúcu hodnotu. Tento ukazovateľ, vzhľadom na dosiahnutú úroveň, môžeme hodnotiť hodnotou 6. Rozdiel medzi bežnými príjmami a bežnými výdavkami predstavuje sumu 420 122,03, z ktorých obec môže vytvárať rezervy alebo investovať do svojho územia.

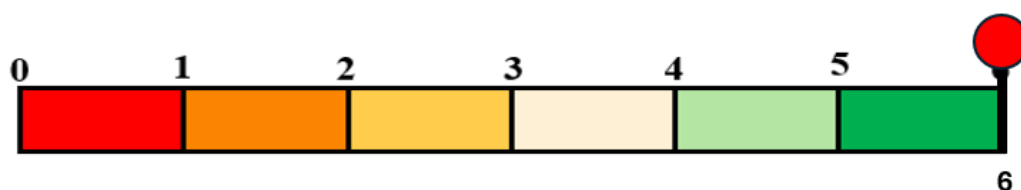
$$\frac{1\,839\,384,47 - 1\,419\,262,44}{1\,839\,384,47} * 100 (\%) = 22,841 \% \quad 4.2.1$$

Obec Belá nad Cirochou je schopná plniť svoje záväzky včas a bez žiadneho omeškania. Ukazovateľ záväzkov po lehote splatnosti sa bude rovnať 0 %. Aby sme zabezpečili validitu a spoľahlivosť analýzy túto skutočnosť sme si overili s príslušnými pracovníkmi obce, ktorí nám potvrdili, že obec Belá nad Cirochou spláca svoje záväzky včas. Z toho vyplýva, že tento ukazovateľ môžeme hodnotiť 6 bodmi. V prípade, ak by hodnota dosahovala nad 15 % obec by musela zaviesť ozdravný režim, ktorý by zapríčinil zníženie celkového finančného zdravia.

Rovnako ako v prípade ukazovateľa záväzkov po lehote splatnosti, takisto aj záväzky aspoň 60 dní po lehote splatnosti dosiahnu hodnotu 0 %. Na základe tohto výsledku je tomuto finančno-ekonomickému ukazovateľovi pridelené maximálne hodnotenie, a to vo výške 6 bodov. V rámci rozhovoru s príslušnými zamestnancami obce sme rozoberali aj túto tému, aby sme zabezpečili spoľahlivosť analýzy celkového finančného zdravia obce Belá nad Cirochou.

$$\frac{0}{1\,707\,483,85} * 100 (\%) = 0 \% \quad 4.2.1$$

Pri analýze jednotlivých finančno-ekonomických ukazovateľov, ktoré sú nevyhnutné pre rozbor finančného zdravia obce sme zistili, že obec Belá nad Cirochou sa nachádza na veľmi výbornej úrovni. Dosiahla maximálnu možnú úroveň 6 bodov, čo poukazuje na výbornú finančnú situáciu a efektívne hospodárenie s verejnými zdrojmi. Tento výsledok neodzrkadľuje mieru zabezpečenia verejných statkov pre miestnych obyvateľov. Napriek tomu obyvatelia s trvalým pobytom na jej území nemajú žiadne zásadné problémy spojené s kvalitou života v príslušnej miestnej samospráve. V obrázku 14 sme graficky znázornili celkové skóre finančného zdravia v obci Belá nad Cirochou.

Obrázok 14 - Celkové skóre finančného zdravia obce Belá nad Cirochou

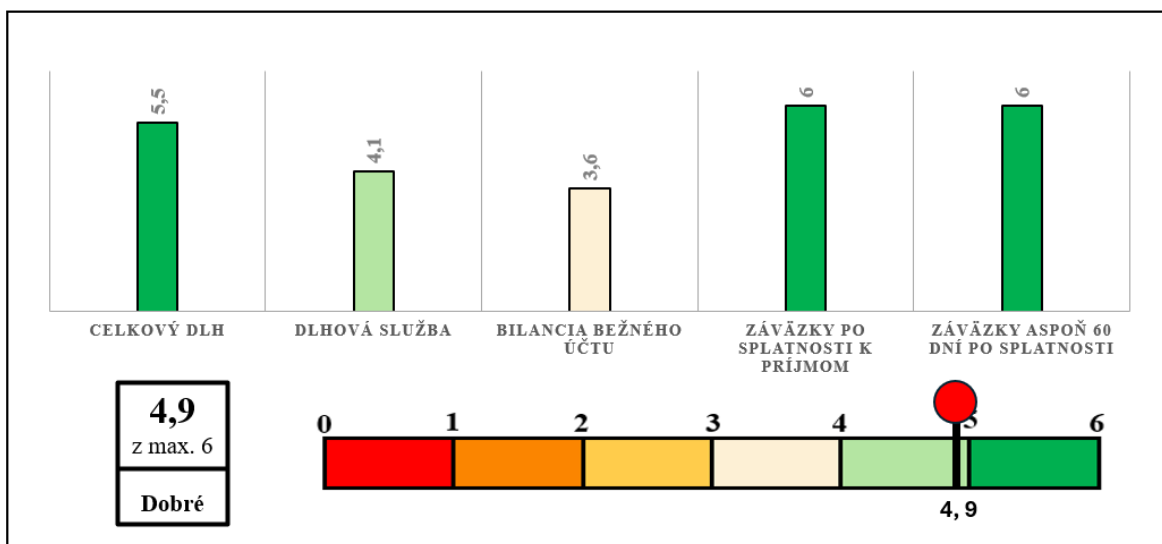
Zdroj: Vlastné spracovanie

V roku 2023 bolo finančné zdravie v obci Belá nad Cirochou ovplyvnené viacerými faktormi, ktoré viedli k nárastu bežných výdavkov. Zvýšenie bežných výdavkov bolo spôsobené viacerými rekonštrukciami a investíciami, ktoré sa v roku 2023 mali uskutočniť. Do bežných výdavkov v roku 2023 patria výdavky na rekonštrukciu miestnych komunikácií, na výstavbu chodníkov a na rekonštrukciu elektrických rozvodov. Podobne ako pri obci Stakčín, finančné zdravie v obci Belá nad Cirochou bolo ovplyvnené príspevkom vo výške 18 200 EUR, ktorý boli poskytnutý na riešenie migračných výziev. Cieľom príspevku bolo zabezpečenie základných potrieb a podpory osôb s dočasným útočiskom na území Slovenskej republiky.

Porovnaním vypočítaného finančného zdravia s údajmi inštitútu INEKO možno pozorovať mierne odchýlky v údajoch. Tieto rozdiely sú zapríčinené najmä v odchýlke ukazovateľa bilancie bežného účtu, ktorý sme analyzovali podľa metodiky inštitútu INEKO. Výrazne rozdiely nevznikli, keďže celkové skóre finančného zdravia sa podľa našej analýzy zvýšilo iba o 0, 1 bodu.

4.3 Analyzovanie finančného zdravia obce Ubľa

Rovnako ako pri predchádzajúcich miestnych samosprávach uvedieme celkové skóre finančného zdravia, ktoré zverejňuje inštitút INEKO. Podľa údajov inštitútu INEKO obec Ubľa dosahuje celkové skóre 4, 9, čo predstavuje výrazný pokles v porovnaní s predchádzajúcimi obcami. V obrázku 15 sú zverejnené jednotlivé finančno-ekonomické ukazovatele, na základe ktorých sa vyhodnotilo celkové skóre finančného zdravia. Všimnime si, že najnižší počet bodov bol pridelený bilancii bežného účtu, ktorý poukazuje na jej mimoriadne slabú úroveň. Dlhová služba a celkový dlh tiež nezískali maximálny počet bodov, ale 4, 1 a 5, 5, ktoré znížilo celkové skóre finančného zdravia. Závazky po splatnosti k príjmom a záväzky aspoň 60 dní po splatnosti dosahujú 6 bodov. V nasledujúcej analýze si overíme pravdivosť predložených údajov a posúdime, či sa obec Ubľa skutočne nachádza na takej nízkej úrovni.

Obrázok 15 - Analýza finančného zdravia obce Ubľa podľa INEKO

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (INEKO, 2025)

Pre posúdenie finančného zdravia je potrebné získať údaje, z ktorých budeme vychádzať. Pre naše potreby je potrebné zozbierať údaje z výročnej správy a individuálnej účtovnej závierky, ktorá obsahuje súvahu a výkaz ziskov a strát. Údaje z výročných správ budeme čerpať z Ministerstva financií Slovenskej republiky. Bežné príjmy a bežné výdavky za rok 2023 sme uviedli v tabuľke 10:

Tabuľka 10 - Bežné príjmy a výdavky za rok 2023 (Ubľa)

Položka	Rok 2023
Bežné príjmy	991 245, 10
Bežné výdavky	876 463, 20

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Ministerstvo financií Slovenskej republiky, 2024)

V tabuľke 11 sme zverejnili bežné príjmy a bežné výdavky za rok 2022. Je možné pozorovať, že tieto hodnoty sú vyššie v porovnaní s rokom 2023.

Tabuľka 11 - Bežné príjmy a výdavky za rok 2022 (Ubľa)

Položka	Rok 2022
Bežné príjmy	1 047 636, 41
Bežné výdavky	953 687, 18

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Ministerstvo financií Slovenskej republiky, 2024)

V tabuľke 12 sme analyzovali súvahu k 31. 12. 2023 obce Ubľa. V sledovanom období dosiahla tieto súvahové položky

Tabuľka 12 - Súvaha k 31. 12. 2023 obce Ubľa

AKTÍVA	
Neobežný majetok:	1 458 293, 19
Dlhodobý nehmotný majetok	0, 00
Dlhodobý hmotný majetok	1 288 541, 19
Dlhodobý finančný majetok	169 752, 00
Obežný majetok:	241 166, 50
Zásoby	0, 00
Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	169 346, 05
Dlhodobé pohľadávky	0, 00
Krátkodobé pohľadávky	10 569, 48
Finančný majetok	61 250, 97
Časové rozlíšenie:	12, 50
AKTÍVA SPOLU:	1 699 472, 19
PASÍVA	
Vlastné imanie:	805 213, 44
Výsledok hospodárenia z predchádzajúcich rokov	711 642, 65
Výsledok hospodárenia za účtovne obdobie	93 570, 79
Záväzky:	129 036, 70
Rezervy	1 320, 00
Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	7 566, 59
Dlhodobé záväzky	426, 13
Krátkodobé záväzky	14 317, 66
Bankové úvery	105 406, 32
Časové rozlíšenie:	765 222, 05
PASÍVA SPOLU:	1 699 472, 19

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Ministerstvo financií Slovenskej republiky, 2024)

Po zozbieraní potrebných údajov môžeme prejsť k analýze jednotlivých ukazovateľov, ako sú: celkový dlh, dlhová služba, bilancia bežného účtu, záväzky po splatnosti k príjmom a záväzky aspoň 60 dní po lehote splatnosti. Je potrebné uviesť, že tieto finančno-ekonomické ukazovatele nezobrazujú kvalitu verejných statkov, ktoré obec ponúka pre svojich obyvateľov, ale úroveň finančnej situácie a efektívnosť hospodárenia. Prvým ukazovateľom je celkový dlh, v ktorom sme v čitateli zahrnuli bankové úvery a výpomoci vo výške 105 406, 32 €, ktoré výrazne ovplyvnili hodnotu celkového dlhu. Po analýze ukazovateľa sme dosiahli hodnotu 10, 102 %. Táto hodnota predstavuje dobrú úroveň, ale vzhľadom na výsledky predchádzajúcich miestnych samospráv nemôžeme priradiť k tejto miestnej samospráve plný počet bodov, preto priradíme 5, 5 bodov.

$$\frac{105\,406,32 + 426,13}{1\,047\,636,41} * 100 (\%) = 10,102 \%$$

4.3.1

Ďalším finančno-ekonomickým ukazovateľom je dlhová služba, ktorá predstavuje aké výdavky má miestna samospráva v súvislosti s úhradou dlhu. Pre naše potreby sme si v rámci výročnej správy za rok 2023 vyčítili, aké sú výdavky na splácanie istiny a výdavky na úrokové splátky. Podľa dostupných údajov sú výdavky na splácanie istiny vo výške 52 925, 00 € a výdavky na úrokové splátky predstavujú 3 156, 00 €. Je dôležité poznamenať, že do dlhovej služby nezapočítavame jednorazové výdavky na predčasné splatenie úveru. Ukazovateľ dlhovej služby predstavuje hodnotu 5, 353 %. Podľa platných legislatívnych ustanovení nemôže tento ukazovateľ prekročiť sumu 25 %, v prípade ak by prekročil túto sumu obec nemôže prijať ďalšie návratné finančné zdroje. Podľa našej finančnej analýzy môže obec Ubl'a prijať ďalšie návratné finančné zdroje, pričom nemôžeme ju hodnotiť maximálnou hodnotou, ktorá predstavuje 6 bodov. Na základe dosiahnutého výsledku hodnotíme ukazovateľ dlhovej služby 4 bodmi.

$$\frac{52\,925 + 3\,156}{1\,047\,636,41} * 100 (\%) = 5,353 \% \quad 4.3.1$$

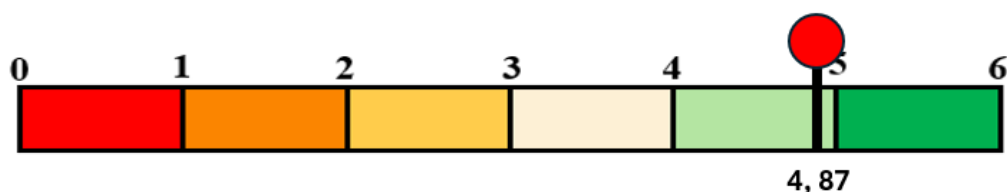
Tretí ukazovateľ, ktorý je nevyhnutný pre analýzu finančného zdravia obce je bilancia bežného účtu. Podľa inštitútu INEKO obec Ubl'a dosiahla úroveň 3, 6, ktorá predstavuje výrazný pokles v porovnaní s inými miestnymi samosprávami. Napriek tomuto, táto hodnota stále spadá do kategórie dostatočnej úrovne. V našej analýze sme dosiahli výsledok 11, 277 %. Vzhľadom na tento výsledok môžeme tomuto ukazovateľovi priradiť skóre 3, 4.

$$\frac{991\,245,10 - 879\,463,20}{991\,245,10} * 100 (\%) = 11,277 \% \quad 4.3.1$$

Obec Ubl'a v roku 2023 nemala záväzky po lehote splatnosti v pomere k bežným príjmom. Pričom túto skutočnosť sme sa dozvedeli vo vzájomnom rozhovore s príslušnými pracovníkmi obce. Z toho vyplýva, že obec Ubl'a plní svoje záväzky včas bez žiadneho omeškania. Na základe tejto skutočnosti môžeme hodnotiť tento ukazovateľ pozitívne, a to 6 bodmi, pretože obec Ubl'a dosiahla hodnotu 0 %.

Rovnako to platí aj pre ukazovateľ záväzky aspoň 60 dní po lehote splatnosti, ktorý vypočítame ako podiel záväzkov, ktoré neboli uhradené aspoň 60 dní po lehote splatnosti k bežným príjmom z predchádzajúceho obdobia. Z čoho vyplýva, že tento ukazovateľ pozitívne prispieje k celkovému zdraviu obce Ubl'a. Vzhľadom, že pri tomto ukazovateľovi sme dosiahli hodnotu 0 %. Tento ukazovateľ môžeme hodnotiť maximálnym počtom bodov, a to 6 bodmi.

Obec Ubl'a dosiahla v roku 2023 celkové skóre finančného zdravia na úrovni 4,87. Ide o dobrú hodnotu, pričom v porovnaní s predchádzajúcimi miestnymi samosprávami zaostáva. V porovnaní s inštitútom INEKO sme dosiahli nižšiu hodnotu o 0,03. Odporučili by sme miestnej samospráve Ubl'i znížiť bežné výdaje na samosprávu obce, pretože tento údaj používame pri bilancii bežného účtu. Bilancia bežného účtu v roku 2023 dosiahla hodnotu 3,4, zároveň tento ukazovateľ zaostáva oproti iným finančno-ekonomickým ukazovateľom. V prípade, ak by miestna samospráva znížila svoje bežné výdaje, resp. zvýšila bežné príjmy dosahovala by vyššiu hodnotu bilancie bežného účtu, ktorá by zároveň prispela k zvýšeniu celkového finančného zdravia obce. V obrázku 16 sme graficky znázornili celkové skóre finančného zdravia obce Ubl'a.

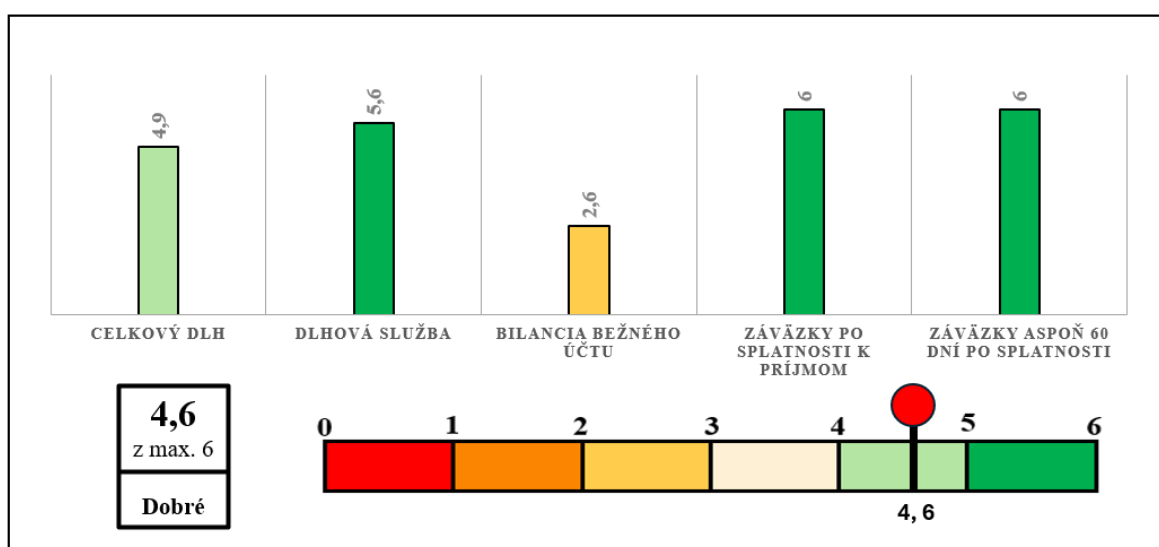
Obrázok 16 - Celkové skóre finančného zdravia obce Ubl'a

Zdroj: Vlastné spracovanie

V roku 2023 bolo finančné zdravie v obci Ubl'a ovplyvnené viacerými faktormi, ktoré viedli k rastu bežných príjmov a výdavkov. Viaceré činitele sa týkajú rozvoja infraštruktúry a zvýšenia povedomia o tejto obci. V roku 2023 obec vydala stavebné povolenie na kabelizáciu, čím umožnila modernizáciu a zlepšenie infraštruktúry elektrických a telekomunikačných sietí. Finančné zdravie obce bolo ovplyvnené grantmi a transfermi, ktoré obec prijala. Medzi najvýznamnejšie granty a transfery zaradujeme dotáciu na školstvo, príspevok za ubytovanie odídencov a na riešenie migračných výziev v obci Ubl'a. Tieto faktory ovplyvnili finančné zdravie pozitívne, pretože vedú k zvýšeniu bežných príjmov. Finančné zdravie bolo ovplyvnené dlhmi (úver na vodovod; úver na rekonštrukciu miestnych komunikácií; Vrátene časti dotácie a úhrada sankcii na základe rozhodnutia Ministerstva financií Slovenskej republiky), ktoré mali dopad na ukazovateľ dlhovej služby. Ukazovateľ dlhovej služby predstavuje výdavky, ktoré súvisia s úhradou dlhu. Obec na začiatku obdobia 2023 disponovala dlhom vo výške 149 109,22 €, pričom v priebehu roka uhradila splátky, čím znížila dlh na 105 406,32 €.

4.4 Analyzovanie finančného zdravia obce Kolonica

Inštitút INEKO každoročne zverejňuje celkové skóre finančného zdravia obcí, miest, vyšších územných celkov a podnikov, ktoré zakladajú miestne samosprávy. Výnimkou taktiež nie je miestna samospráva Kolonica, ktorá v roku 2023 dosiahla celkové skóre finančného zdravia 4,6 z maximálnych 6 bodov. Túto úroveň považujeme za priaznivú, pričom nejde o najlepšiu úroveň, keďže obec vykazuje určitý nedostatok v ukazovateli bilancie bežného účtu. Bilancia bežného účtu dosiahla v roku 2023 úroveň iba 2,6, ktorú sa považujeme za slabú úroveň. Tento ukazovateľ celkovo znížil finančné zdravie tejto miestnej samosprávy.

Obrázok 17 - Analyzovanie finančného zdravia obce Kolonica podľa INEKO

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (INEKO, 2025)

Aby sme mohli začať s analyzovaním celkového skóre finančného zdravia je potrebné zozbierať dáta, ktoré sú nevyhnutné pre výpočet jednotlivých finančno-ekonomických ukazovateľov. V tabuľke 13 sme uviedli bežné príjmy a bežné výdavky za rok 2023.

Tabuľka 13 - Bežné príjmy a výdavky za rok 2023 (Kolonica)

Položka	Rok 2023
Bežné príjmy	346 941, 08
Bežné výdavky	338 984, 58

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Ministerstvo financií Slovenskej republiky, 2024)

V roku 2022 obec Kolonica dosiahla nižšie príjmy a výdavky v porovnaní s rokom 2023. Údaje sme uviedli v tabuľke 14:

Tabuľka 14 - Bežné príjmy a výdavky za rok 2022 (Kolonica)

Položka	Rok 2022
Bežné príjmy	308 146, 39
Bežné výdavky	306 779, 95

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Ministerstvo financií Slovenskej republiky, 2024)

V roku 2023 dosiahla obec Kolonica tieto súvahové položky (tabuľka 15), ktoré odrážajú jej finančnú situáciu a hospodárenie s majetkom. Do týchto položiek spadajú:

Tabuľka 15 - Súvaha k 31. 12. 2023 obce Kolonica

AKTÍVA	
Neobežný majetok:	707 096, 57
Dlhodobý nehmotný majetok	0, 00
Dlhodobý hmotný majetok	585 156, 51
Dlhodobý finančný majetok	121 940, 06
Obežný majetok:	16 582, 80
Zásoby	304, 13
Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	0, 00
Dlhodobé pohľadávky	0, 00
Krátkodobé pohľadávky	4110, 22
Finančný majetok	12 168, 45
Časové rozlíšenie:	678, 75
AKTÍVA SPOLU:	724 358, 12
PASÍVA	
Vlastné imanie:	418 752, 67
Výsledok hospodárenia	418 752, 67
Závazky:	70 923, 04
Rezervy	900, 00
Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	250, 00
Dlhodobé záväzky	596, 54
Krátkodobé záväzky	1 540, 50
Bankové úvery	67 636, 00
Časové rozlíšenie:	234 682, 41
PASÍVA SPOLU:	724 358, 12

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Ministerstvo financií Slovenskej republiky, 2024)

Po zozbieraní potrebných údajov môžeme začať s analyzovaním celkového skóre finančného zdravia miestnej samosprávy Kolonica. Začneme s ukazovateľom celkového dlhu, ktorý vyjadríme v percentách. Podľa našej analýzy sme dosiahli úroveň 22, 143 %. Ide o priaznivú úroveň, ale nie najlepšiu, pretože tomuto ukazovateľovi nemôžeme prideliť maximálny počet bodov. Podľa metodiky INEKO pridelíme tomuto ukazovateľovi 4,9

bodov. Odporúčame znížiť bankové úvery a výpomoci, aby sa znížil ukazovateľ celkového dlhu.

$$\frac{67\,636,00 + 596,54}{308\,146,39} * 100 (\%) = 22,143 \% \quad 4.4.1$$

Nasledujúcim ukazovateľom je dlhová služba, ktorá sa vypočíta ako podiel medzi výdavkami na zníženie istiny a úrokovými splátkami k bežným príjmom za predchádzajúce kalendárne obdobie. Podľa dostupných údajov sme zistili, že výdavky na splácanie istiny predstavujú sumu 8 208, 00 € a výdavky na úrokové splátky predstavujú sumu 2 697,00 €. (Ministerstvo financií Slovenskej republiky, 2024) Po vypočítaní tohto ukazovateľa sme dosiahli výsledok 3, 539 %. Vzhľadom na dosiahnutý výsledok môžeme tento ukazovateľ hodnotiť 5, 6 bodmi.

$$\frac{8\,208 + 2\,697}{308\,146,39} * 100 (\%) = 3,539 \% \quad 4.4.1$$

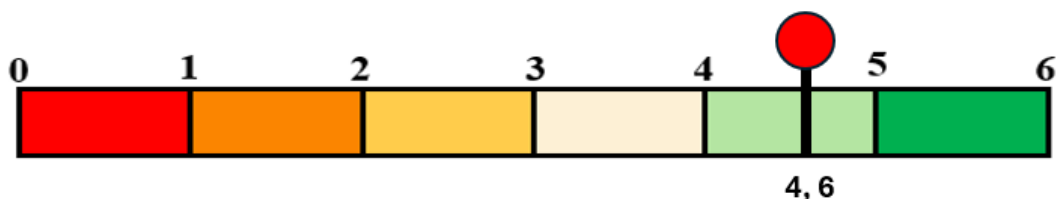
Tretím ukazovateľom je bilancia bežného účtu, ktorý vyjadríme v percentách. Podľa dostupných údajov sme vypočítali tento ukazovateľ a dosiahli túto hodnotu 2, 293 %. Ide o nepriaznivú úroveň, pretože hodnota neprevýšila ani 10 %. Z toho vyplýva, že tento ukazovateľ hodnotíme s 2, 5 bodmi. Odporúčame tejto miestnej samospráve znížiť bežné výdavky, resp. zvýšiť bežné príjmy, aby výsledok dosiahol vyššiu hodnotu. Odporúčanie by napomohlo k zvýšeniu celkovému skóre finančného zdravia.

$$\frac{346\,941,08 - 338\,984,58}{346\,941,08} * 100 (\%) = 2,293 \% \quad 4.4.1$$

Miestna samospráva Kolonica v roku 2023 nemala žiadne záväzky po lehote splatnosti k bežným príjmom. To znamená, že obec Kolonica splácala svoje záväzky včas bez žiadneho omeškania. Z toho vyplýva, že tento ukazovateľ dosiahol hodnotu 0 %, a preto ho môžeme ohodnotiť 6 bodmi. Rovnako to platí aj pre záväzky aspoň 60 dní po lehote splatnosti. Tieto údaje sme si overili po vzájomnom rozhovore s príslušnými pracovníkmi obce, ktorí majú túto skutočnosť na starosť. Ukazovateľ záväzky aspoň 60 dní po lehote splatnosti budeme hodnotiť 6 bodmi. Tieto ukazovatele pozitívne prispievajú k celkovému skóre finančného zdravia.

Na základe analýzy finančno-ekonomických ukazovateľov sme dospeli k záveru, že obec Kolonica sa nachádza na priaznivej úrovni finančného zdravia. Napriek tomu nedosahuje najvyššiu úroveň v porovnaní s ostatnými sledovanými miestnymi

samosprávami. V rámci našej analýzy obec Kolonica dosiahla celkové hodnotenie finančného zdravia na úrovni 4,6, ktoré zodpovedá aj analýze inštitútu INEKO. Miestna samospráva Kolonica by sa mala viac zaujímať o ukazovateľ bilancie bežného účtu. To znamená, že obec Kolonica by mala zvýšiť svoje bežné príjmy alebo znížiť bežné výdavky. Zvýšením tohto ukazovateľa by prospela k zvýšeniu celkového finančného zdravia. V obrázku 18 sme graficky znázornili celkové skóre finančného zdravia miestnej samosprávy Kolonica.

Obrázok 18 - Celkové skóre finančného zdravia obce Kolonica

Zdroj: Vlastné spracovanie

Finančné zdravie v obci Kolonica v roku 2023 ovplyvnili viaceré finančné činitele, ktorých dôsledkom bol pohyb bežných príjmov a bežných výdavkov. Do bežných príjmov zahrňame granty a transfery, ktoré obec prijala za cieľom zvýšenia bežných príjmov na konkrétny účel. Medzi najvýznamnejšie granty a transfery zaraďujeme dotáciu pre základnú školu v obci Kolonica, dotáciu na pokrytie inflácie a nenávratný finančný príspevok v súvislosti s vojenskou agresiou voči Ukrajine. Finančné zdravie obce Kolonica bolo ovplyvnené bankovými úvermi a výpožičkami, ktoré obec v priebehu roku 2023 splácala. Na začiatku obdobia 2023 dlh predstavoval sumu 75 844, 00 €, pričom v priebehu roku obec uhradila splátky vo výške 8 208, 00 €. Tieto splátky mali za následok zvýšenie ukazovateľa dlhovej služby, ktorý nepriaznivo pôsobil na celkové finančné zdravie.

5 Diskusia

V diskusii si zhrnieme všetky miestne samosprávy, ktoré sme v predchádzajúcej kapitole analyzovali. Vypísali sme stručnú charakteristiku celkového skóre finančného zdravia a zosumarizovali sme faktory, ktoré môžu byť príčinnou výsledku dosiahnutého finančného zdravia. V tejto kapitole sme charakterizovali aj opatrenia na zlepšenie finančného zdravia, pričom jedno opatrenie sme implementovali v praxi.

5.1 Zhrnutie výsledkov

Finančné zdravie nie je neznámy pojem, pričom v kontexte miestnych samospráv mu verejnosť nevenuje dostatočnú pozornosť, hoci predstavuje dôležitý aspekt nášho každodenného života. Finančné zdravie obcí ovplyvňuje náš životný štandard, pretože obce hospodária s verejnými zdrojmi, ktoré sa prejavia v intenzite efektívnosti hospodárenia s majetkom obce a finančnej situácii. Inštitút INEKO patrí medzi prvé organizácie, ktorá sa zaoberá finančným zdravím miestnej samosprávy. Jeho hlavným cieľom je zobrazit' relevantné údaje o obciach, vyšších územnosprávnych celkoch a podnikoch, ktoré boli nimi zriadené. Naším cieľom bola komparácia finančného zdravia vybraných obcí v okrese. V súlade s primárnym cieľom tejto záverečnej práce sme použili finančno-ekonomické ukazovatele, ktoré korešpondujú s metodikou inštitútu INEKO, preto môžeme dosiahnuté výsledky porovnať s výsledkami inštitútu INEKO.

V našej analýze sme zisťovali celkové skóre finančného zdravia štyroch miestnych samospráv, a to: Stakčín, Belá nad Cirochou, Ubl'a a Kolonica. Tieto obce sa od seba líšia rôznymi kritériami, ako sú demografické zmeny, počet obyvateľov, bežné príjmy a výdavky, hospodárenie s majetkom alebo iné faktory. Tieto obce majú spoločný cieľ, a to zabezpečiť celkový rozvoj svojho územia a zabezpečiť potreby svojich obyvateľov. Na základe dosiahnutých výsledkov môžeme skonštatovať, že vybrané miestne samosprávy nevykazujú negatívne hodnoty, naopak dosahujú priaznivé úrovne.

Prvú obec, ktorú sme analyzovali bola obec Stakčín. Dosiahla výborné celkové skóre finančného zdravia, a to na úrovni 5, 5. V štyroch z piatich ukazovateľov dosiahla maximálnu hodnotu 6 bodov. Ukazovateľ bilancie bežného účtu dosahoval najmenšiu hodnotu zo sledovaných ukazovateľov. Napriek tomu, obec dosiahla výbornú úroveň.

Ďalšou miestnou samosprávou, ktorú sme analyzovali bola Belá nad Cirochou. Táto miestna samospráva dosiahla najlepšiu úroveň zo súboru porovnávaných subjektov.

Dosiahla maximálnu možnú úroveň celkového skóre finančného zdravia. Obec v roku 2023 nedosahovala žiadne bankové úvery a výpomoci, čo svedčí aj o finančnej samostatnosti tejto obce. V porovnaní so sledovanými subjektmi ide o najväčšiu miestu samosprávu v regióne Horný Zemplín, vďaka čomu dosahuje vyššie príjmy súvisiace s počtom jej obyvateľov.

Tretou miestnou samosprávou bola Ubl'a, ktorá z porovnávaných subjektov je najmenšia miestna samospráva. Podľa našej analýzy dosiahla celkové skóre finančného zdravia, a to na úrovni 4, 87. Túto úroveň považujeme za priaznivú úroveň, pričom v porovnaní s ostatnými subjektmi nepatrí k najvyšším úrovňam. Hodnotu finančného zdravia znížili ukazovatele dlhová služba a bilancia bežného účtu. Dlhová služba nepriaznivo ovplyvnila úroveň finančného zdravia, keďže miestna samospráva využíva bankové úvery a výpomoci.

Poslednou miestnou samosprávou bola Kolonica, ktorú zaraďujeme do kategórie menších miestnych samospráv. V porovnaní s ostatnými subjektmi dosiahla najnižšiu úroveň celkového skóre finančného zdravia, úroveň 4, 6. Tento výsledok ovplyvnili predovšetkým ukazovatele bilancia bežného účtu a ukazovateľ dlhovej služby. Úroveň bilancie bežného účtu predstavovala hodnotu 2, 293 %, ktorú sme hodnotili 2, 5 bodmi. Tento ukazovateľ negatívne ovplyvnil celkové skóre finančného zdravia, pričom celkové skóre považujeme ešte za priaznivé.

5.2 Opatrenia na zlepšenie finančného zdravia obce

Miestne samosprávy čelili najvýraznejším problémom v súvislosti s ukazovateľom bilancie bežného účtu. Tento ukazovateľ odráža schopnosť miestnych samospráv uhrádzať bežné výdavky z bežných príjmov. Bilancia bežného účtu ovplyvňuje schopnosť investovať do rozvoja územia a poskytovania verejných statkov. Najvýraznejšie nedostatky sme zaznamenali v miestnych samosprávach Ubl'a a Kolonica. Odporúčali by sme znížiť svoje bežné výdavky, resp. zvýšiť svoje bežné príjmy s cieľom zvýšiť ukazovateľ bilancie bežného účtu. Miestne samosprávy môžu zvýšiť svoje bežné príjmy viacerými spôsobmi:

Prvý spôsob sa týka zvýšenia miestnych daní a poplatkov. Napríklad zvýšenie dane z nehnuteľnosti, daň na odvoz odpadu alebo zvýšenie poplatku za psa. Obce by mali dbať na to, aby zvýšenie miestnych daní a poplatkov neprekročilo nad rámec zákonných limitov a nepredstavovalo neprímeranú záťaž pre svojich obyvateľov.

Ďalším spôsobom na zvýšenie bežných príjmov môžu byť podnikateľské aktivity a investície od iných podnikateľských subjektov. Napríklad investície, ktoré by otvorili nové pracovné miesta a zvýšili daňové príjmy obce.

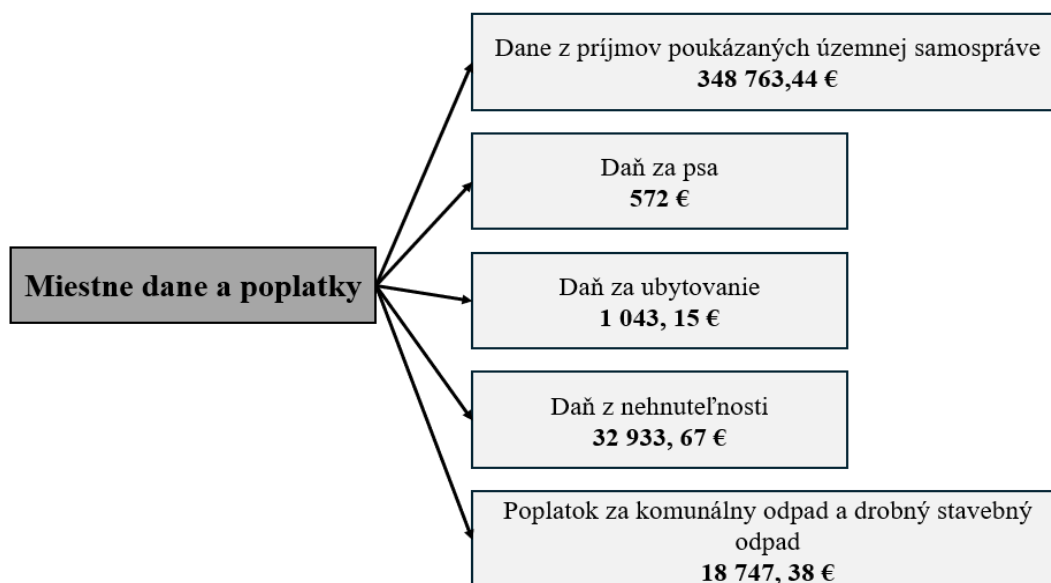
Tretí spôsob na zvýšenie bežných príjmov je získavanie dotácií a grantov. Obce sa môžu zapájať do projektov, ktorých cieľom je prínos peňažných prostriedkov na rôzne účely, napríklad zvýšenie turizmu.

Posledným spôsobom na zvýšenie bežných príjmov je efektívnejšie využívanie obecného majetku na podnikateľské účely. Napríklad prenájom nevyužitých priestorov obecného úradu na bývanie alebo na iné podnikateľské účely.

5.2.1 Implementácia opatrenia

V bakalárskej práci sa zameriame na aplikáciu konkrétnej metódy, ktorá spočíva vo zvýšení miestnych daní a poplatkov. Tento prístup sa využíva s cieľom zvýšiť príjmy obce a zabezpečiť dostatok peňažných prostriedkov na pokrytie jej bežných výdavkov. Zvýšenie miestnych daní uplatníme v obci Ubľa, kde budeme sledovať dopad na finančné zdravie obce, konkrétne na ukazovateľ bilancie bežného účtu.

V roku 2023 obec Ubľa dosiahla bežné príjmy vo výške 991 245, 10 €, pričom táto suma zahŕňala príjmy z miestnych daní a poplatkov. V obrázku 19 sme zverejnili príslušné sumy miestnych daní, ktoré obec dosiahla.

Obrázok 19 - Miestne dane a poplatky obce Ubľa

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Ministerstvo financií Slovenskej republiky, 2024)

V rámci tejto podkapitoly sme v nasledujúcej tabuľke (tabuľka 16) vypísali príslušné sadzby miestnych daní, ktoré si obec účtuje za rok 2023.

Tabuľka 16 – Miestne dane obce Ubľa

Daň z nehnuteľnosti:	
Daň z pozemkov	0,03 €/m ²
Daň zo stavieb	0,033 €/m ²
Daň z bytov	0,033 €/m ²
Daň za psa	
Za psa chovaného v rodinnom dome	5 €
Za psa chovaného v bytovom dome	5 €
Za psa chovaného v objektoch a na pozemkoch firiem, organizácií	5 €
Daň za ubytovanie	
Na osobu za prenocovanie	0,35 €

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Ubľa, 2025)

V tabuľke 17 sme analyzovali sadzby dane za komunálny odpad a drobný stavebný odpad. Výška sadzby sa mení v závislosti od platiteľa dane, ktorej sa tento poplatok týka.

Tabuľka 17 - Poplatky za komunálny odpad a drobný stavebný odpad obce Ubľa

Fyzická osoba:	0,0384 €/osoba na kalendárny deň
Právnická osoba:	
1 ks 110 l zbernej nádoby za 26 vývozov ročne	1,9231€/ kalendárny rok
1 ks 1100 l zbernej nádoby za 26 vývozov ročne	13,4616 €/ kalendárny rok
1 ks 240 l zbernej nádoby za 26 vývozov ročne	3,8462 €/kalendárny rok
Podnikateľ:	
1 ks 110 l zbernej nádoby za 26 vývozov ročne	1,9231 €/ kalendárny rok
1 ks 1100 l zbernej nádoby za 26 vývozov ročne	13,4616 €/kalendárny rok
1 ks 240 l zbernej nádoby za 26 vývozov ročne	3,8462 €/kalendárny rok

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Ubľa, 2025)

Cieľom zvolenej metódy je zvýšenie sadzby dane na mernú jednotku, čím sa zabezpečí vyšší príjem do obecného rozpočtu. Tento spôsob umožní efektívnejšie financovať bežné výdavky obce. Obec by mala zvážiť ako zvýši miestne dane a poplatky za komunálny odpad, pretože obec nemôže zvýšiť sadzby dane nad rámec zákonných limitov, zároveň nová sadzba dane nesmie predstavovať záťaž pre svojich obyvateľov.

Zvýšenie miestnych daní a poplatkov predstavuje významný nástroj na zvýšenie bežných príjmov obce, ktoré vedie k zvýšeniu ukazovateľa bilancie bežného účtu.

V kapitole 4 sme analyzovali bežné príjmy, súčasťou ktorých boli daňové príjmy, ktoré sme uviedli vyššie. Pri ukazovateli bilancie bežného účtu sme dosiahli hodnotu 11,277 %, ktorú sme ohodnotili s 3,4 bodmi. Súčasná úroveň ukazovateľa bilancie bežného účtu nie je nepriaznivá, ale na dosiahnutie optimálnej úrovne je potrebné zvýšiť úroveň bežných príjmov.

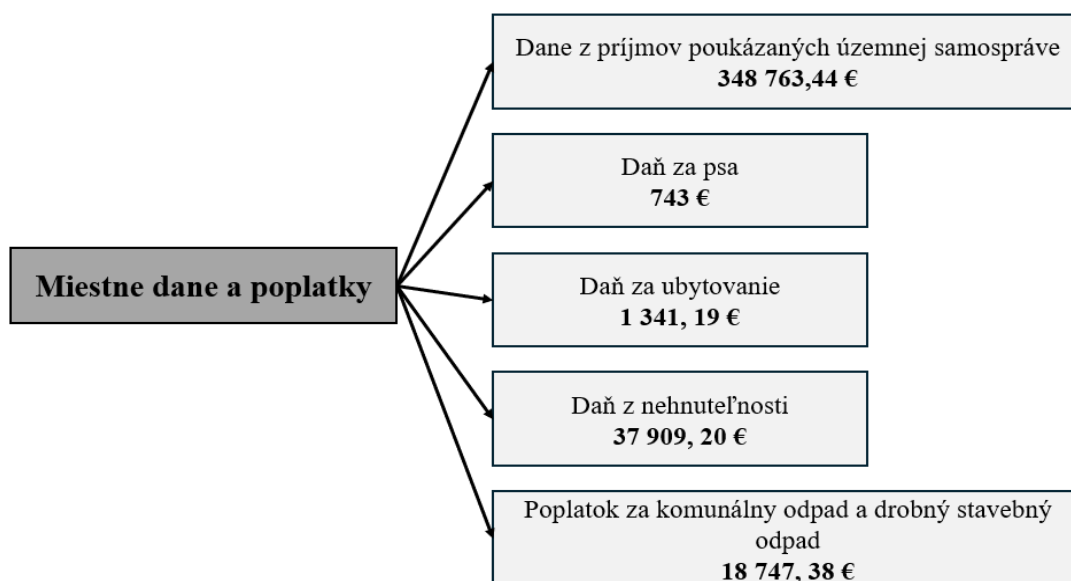
Sadzby miestnych daní boli upravené s cieľom zvýšiť príjmy obce, pričom úprava rešpektovala zákonom stanovené limity. V tabuľke 18 sme zvýšili sadzby dane, pričom poplatky za komunálny odpad a drobný stavebný odpad sme nechali nezmenené.

Tabuľka 18 - Zvýšenie miestnych daní a poplatkov

Daň z nehnuteľnosti:	
Daň z pozemkov	0,035 €/m ²
Daň zo stavieb	0,037 €/m ²
Daň z bytov	0,037 €/m ²
Daň za psa	
Za psa chovaného v rodinnom dome	6,50 €
Za psa chovaného v bytovom dome	6,50 €
Za psa chovaného v objektoch a na pozemkoch firiem, organizácií	6,50 €
Daň za ubytovanie	
Na osobu za prenocovanie	0,45 €

Zdroj: Vlastné spracovanie

Po implementácii nových daňových sadzieb obec dosiahla nasledovné príjmy z miestnych daní a poplatkov. Výsledky sme zverejnili v obrázku 20.

Obrázok 20 - Zvýšenie miestnych daní a poplatkov obce Ubľa

Zdroj: Vlastné spracovanie

Po zvýšení miestnych daní sme dosiahli nárast daňových príjmov o 5 444, 57 €. Daňové príjmy prispievajú k zvýšeniu bežných príjmov obce Ubl'a a pozitívne ovplyvňujú celkové skóre finančného zdravia. Zvýšením miestnych daní o 5 444, 57 € sa bežné príjmy obce zvýšili na celkovú sumu 996 689, 67 €.

$$\frac{996\,689,67 - 879\,463,20}{996\,689,67} * 100 (\%) = 11,762\% \quad 5.2.1$$

Zvýšenie miestnych daní viedlo k nárastu ukazovateľa bilancie bežného účtu o 0,485 %. Na základe metodiky INEKO je možné ukazovateľ bilancie bežného účtu hodnotiť s 3,5 bodmi. Zvolená metóda pozitívne ovplyvnila finančné zdravie v obci Ubl'a, keďže sa nám podarilo dosiahnuť nárast ukazovateľa bilancie bežného účtu o 0,1.

Záver

Finančné zdravie zohráva kľúčovú úlohu pri analýze podnikov, fyzických osôb alebo iných podnikateľských subjektov. Obce zohrávajú primárnu úlohu pri zabezpečovaní verejných služieb, riadení miestneho rozvoja, správe verejných financií, plánovaní územného rozvoja alebo zvyšovaní kvality života obyvateľov. A preto je dôležité, aby finančné zdravie miestnych samospráv sa dostalo do povedomia všetkých. Východiskom finančného zdravia je finančná analýza, ktorou úlohou je zistenie potenciálnych rizík alebo možných finančných ťažkostí. Cieľom tejto problematiky je zistenie, ako miestne samosprávy hospodária so svojim majetkom alebo navrhovať opatrenia na riešenie problémov a zlepšenie finančnej situácii konkrétnych miestnych samospráv

Hlavným cieľom bakalárskej práce bola komparácia finančného zdravia vybraných obcí v okrese prostredníctvom ukazovateľov celkový dlh, dlhová služba, bilancia bežného účtu, záväzky po splatnosti k príjmom, záväzky aspoň 60 dní po splatnosti a možnosti zlepšenia hospodárenia týchto obcí. Tento cieľ bol naplnený, pretože štvrtá kapitola sa zameriava na analýzu finančného zdravia prostredníctvom finančno-ekonomických ukazovateľov, ktoré sú definované v hlavnom ciele práce. V piatej kapitole sme následne vykonali komparáciu hodnôt vybraných miestnych samospráv na základe výsledkov získaných z predchádzajúcej časti, čím sme zabezpečili komplexné zhodnotenie ich finančnej situácii a efektívnosti hospodárenia s majetkom obce. V piatej kapitole s názvom „Diskusia“ sme zahrnuli podkapitolu „Opatrenia na zlepšenie finančného zdravia obce“, v ktorej sme analyzovali možné riešenia finančného zdravia obce. Konkrétne sme sa zamerali na možné opatrenie na zlepšenie ukazovateľa bilancie bežného účtu, ktorý najvýraznejšie ovplyvňoval celkové skóre finančného zdravia uvedených obcí. Definovali sme štyri možné opatrenia, ktoré mohli miestne samosprávy zaviesť pre zlepšenie svojej finančnej situácie a hospodárenia so svojim majetkom.

Bibliografické zdroje

- BAČÍK, V. 2021. *Okres Snina*. [cit. 10. 03. 2025]. Dostupné na: http://www.sodbtn.sk/obce/okres.php?kod_okresu=709
- BERACKA, O. 2020. *Hospodárenie s majetkom ako základná myšlienka fungovania územnej samosprávy*. In *Poradca podnikateľa*. Bratislava: Verejná správa. [cit. 30. 01. 2025]. Dostupné na: <https://www.vssr.sk/odborny-clanok/podnikanie-miest-a-obci-v-nasich-legislativnych-podmienkach-2020.htm>
- BOEX, J. - WILLIAMSON, T. S. - YILMAZ, S. 2023. *Fiscal Decentralization, Local Public Sector Finance and Intergovernmental Fiscal Relations: A primer (English)*. [cit. 25. 02. 2025]. Dostupné na: <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/099225502022316135/p1754490fe142c0db095050e3808607c8ff>
- BRINDZOVÁ, Z. 2015. *Súhrnná analýza majetku obcí Slovenskej republiky*. In *Odborný mesačník pre financie a investovanie*. Bratislava: Fin Star 2015, 19 s. 2015. [cit. 02. 02. 2025]. ISSN 1339-5416. Dostupné na: https://www.derivat.sk/files/2015%20casopis%20forfin/FF_2015_Feb_Brindzova.pdf
- CIBÍK, L. 2020. *Financovanie komunálnej samosprávy*. In *Komunálna samospráva na Slovensku optikou verejnej politiky*, Trnava: UCM, s. 38 – 50, 2019. [cit. 06. 02. 2025]. ISBN: 978-80-572-0022-2. Dostupné na: https://fsvucm.sk/wp-content/uploads/2023/01/komunalna-samosprava_kolektiv-autorov.pdf#page=38
- ČAVOJEC, J. – SLOBODA, D. 2005. *Fiškálna decentralizácia a obce*. Bratislava: Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika. [cit. 24. 01. 2025]. Dostupné na: <https://konzervativizmus.sk/?s=fi%C5%A1k%C3%A1lna+decentraliz%C3%A1cia+a+obce>
- ELMERRAJI, J. 2024 *How budgeting works for companies*. [cit. 25. 02. 2025]. Dostupné na: <https://www.investopedia.com/articles/07/budgetingforcompanies.asp>
- GECÍKOVÁ, I. 2014. *Postavenie obecného zastupiteľstva v obciach Slovenska, 2010*. In XVII. MEDZINÁRODNÍ KOLOKVIUM O REGIONÁLNIČH VĚDÁCH, Sborník příspěvků. Brno: Masarykova univerzita ekonomicko-správní fakulta, 2014, s. 462 – 467. [cit. 24. 01. 2025]. DOI: 10.5817/CZ.MUNI.P210-6840-2014-59. Dostupné na: <https://www.econ.muni.cz/>

- HAJDUCHOVÁ, E. – ŠTANGOVÁ, N. – VÍGHOVÁ, A. 2012. *Účtovníctvo v kontexte verejnej správy a malých a stredných podnikov*. Bratislava: Vysoká škola ekonómie a manažmentu v Bratislave, 2012. 442 s. ISBN 978-80-970802-9-7.
- HUDEC, J. 2011. *Právne formy podnikania obcí v Slovenskej republike*. In NOVÉ TRENDY – NOVÉ NÁPADY 2011, Sborník príspevků z mezinárodní vědecké konference, Znojmo: Soukromná vysoká škola ekonomická Znojmo, 2011, s. 100 – 108. [cit. 29. 01. 2025]. ISBN 978-80-87314-20-3. Dostupné na: <https://ucp.cz/wp-content/uploads/2022/10/sbornik-2011.pdf#page=100>
- INEKO. 2024. *Finančné zdravie miest a obcí (2023)*. [cit. 24. 03. 2025]. Dostupné na: <https://www.hospodarenieobci.sk/>
- INESS INSTITUTE OF ECONOMIC AND SOCIAL STUDIES. 2024. *Koľko štát vyberie?*. [cit. 24. 01. 2025]. Dostupné na: <https://www.cenastatu.sk/kv-pus-po/2024/dn/>
- KONEČNÝ, P. 2017. *Podnikanie s majetkom obce*. In Účtovníctvo ROPO a obcí 7-8/2017, Bratislava: ROPO a OBCE, 7 s., 2017. [cit. 30. 01. 2025]. Dostupné na: <https://www.ropoaobce.sk/clanky/1363/podnikanie-s-majetkom-obce>
- LEADERSHIP SERVICES LIMITED. 2023. *How to Assess a Company's Financial Health*, 2023 [cit. 25. 02. 2025]. Dostupné na: <https://leadership-services.co.uk/insights/assess-financial-health/>
- MINISTERSTVO FINANCIÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY. 2017. *Čo je to rozpočet?*. [cit. 04. 02. 2025]. Dostupné na: <https://www.rozpocet.sk/web/#/cms/kategoria/1/SK/o-rozpocte>
- MIRCHANDANI, R. 2020. *Five Global Issues to watch in 2021*. Dostupné na: <https://unfoundation.org/blog/post/five-global-issues-to-watch-in-2021/>
- OBEC STAKČÍN. 2025. *Oficiálna stránka obce Stakčín*. [cit. 05. 03. 2025]. Dostupné na: <http://stakcin.eu/>
- OBEC VLKOVCE. 2019. *Kompetencie obce*. [cit. 28. 01. 2025] Dostupné na: <https://www.vlkovce.sk/kompetencie-obce.html>
- OBECNÝ ÚRAD BELÁ NAD CIROCHOU. 2025. *História obce*. [cit. 06. 03. 2025]. Dostupné na: <https://www.belanadcirochou.sk/podstranka.php?stranka=historia>

- ORESKÝ, M. 2017. *Finančná a ekonomická analýza obchodného podniku*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017. 200 s. ISBN 9788057101741.
- PADOVANI, E. - MANES ROSSI, F. - ORELLI, R. L. 2010. *The use of financial indicators to determine financial health of italian municipalities*. SSRN 1679128. Dostupné na: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1679128
- PEOPLE'S ASSEMBLY. 2023. *Everything you need to know about minicipal budget*. [cit. 13. 02. 2025]. Dostupné na: <https://www.pa.org.za/blog/everything-you-need-know-about-municipal-budgets>
- PRIGOZHIN, V. L. 2019. *The role of local authorities in managing municipal property*. In „Humanities and Social Sciences: Novations, Problems, Prospects“, s. 871 – 875, 2019. DOI: 10.2991/hssnpp-19.2019.167. Dostupné na: <https://www.atlantispress.com/proceedings/hssnpp-19/125913518>
- ROZPOČTOVÝ INFORMAČNÝ SYSTÉM. 2024. *Schválený konsolidovaný rozpočet obcí a miest*. [cit. 12. 02. 2025]. Dostupné na: <https://metais.vicepremier.gov.sk/detail/ISVS/8b58848f-5daa-4167-a720-ac7b958c0d39/cimaster?tab=basicForm>
- SIMINSKÁ, E. 2022. *Sistačné oprávnenie starostu obce*. In Právo pre ROPO a obce 6/2022. Bratislava: ROPO a OBCE. [cit. 24. 01. 2025]. Dostupné na: <https://www.ropoaobce.sk/clanky/3528/sistacne-opravnenie-starostu-obce>
- ŠTATISTICKÝ ÚRAD SR. 2023. *Počet obyvateľov podľa pohlavia – obce (ročne)*. [cit. 08. 03. 2025]. Dostupné na: https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_dem/om7101rr/v_om7101rr_00_00_00_sk
- TASR. 2019. *Akčný plán okresu Snina počíta s vytvorením 582 pracovných miest*. [cit. 02. 03. 2025]. Dostupné na: <https://www.teraz.sk/ekonomika/vlada-akcny-plan-okresu-snina-poc/372762-clanok.html?utm>
- TKAČOVÁ, A. – KONEČNÝ, P. 2017 *Krajské mesta Slovenska a ich finančné zdravie*. In Scientific papers of the University of Pardubice. Series D, Faculty of Economics and Administration. Pardubice: 2047/41 Scientific papers, Series D, 13 s., 2017. [cit. 24. 01. 2025]. ISSN 1804-8048. Dostupné na: <https://dk.upce.cz/items/6bb70cf1-b16c-4cf5-a028-460992943816>

UBĽA. 2025. *Naša obec*. [cit. 07. 03. 2025]. Dostupné na: <https://www.obecubla.sk/nasa-obec>

VOLANSKÁ, P. 2024. *Verejná správa, štátna správa a samospráva: Aký je v tom rozdiel?*. Prešov: zmudriG. [cit. 18. 01. 2025]. Dostupné na: <https://zmudrig.sk/verejna-sprava-statna-sprava-a-samosprava-aky-je-v-tom-rozdiel/>

WEBEX.DIGITAL. 2025. *Starosta*. [cit. 08. 03. 2025]. Dostupné na: <https://www.obeckolonica.sk/aktuality>

Zákon 138/1991 Zb. o majetku obcí. 2025. [cit. 30. 01. 2025]. Dostupné na: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/1991-138>

Zákon 253/1994 Z. z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest. 2025. [cit. 26. 01. 2025]. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/1994/253/19981101.html>

Zákon 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch). 2025. [cit. 24. 01. 2025]. Dostupné na: https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/302/vyhlasene_znenie.html

Zákon 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. 2025. [cit. 24. 01. 2025]. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/1990/369/20240401.html>

Zákon 58 3/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. 2025. [cit. 07. 03. 2025]. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/523/>

ŽÁRSKA, E. – PAPCUNOVÁ, V. 2021. *Komunálna politika. 2. prepracované vydanie*. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2021. 180 s. ISBN 978-80-225-4927-1.